JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1858. **Zaturdag, 29 Mei.** **N°. 43.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.............. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den 26sten Mei* 1858. (No. 11.)

(*Staatsblad* No. 62.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat de secretaris van de residentie Madura, zal zijn vendumeester van het regentschap Pamakassan.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fd. Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 25sten Maart 1858, lett. A, No. 10, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland *B. C. Nolthenius*, laatstelijk eersten commies bij de directie der producten en civiele magazijnen, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, de advocaat-generaal bij dat hof Mr. *F. F. L. U. Last.*

Tot derden commies ter algemeene secretarie, de geëmploijeerde bij het marine-departement *G. H. C. van Zijll de Jong.*

BIJ DE ALGEMEENE REKENKAMER.

Tot tweede commiezen, de derde commiezen bij dat collegie *W. D. van Berckel* en *H. Bos Otten.*

Tot derde commiesen, de buitengewoon derde commiesen bij die kamer *P. H. Leidelmeijer* en *J. H. Ilcken.*

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE SAMARANG

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, het lid *C. A. Varkevisser.*

Wegens vertrek, eervol, het lid *J. P. N. Sanders*, beiden onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot leden, Mr. *F. G. L.* baron *d'Ablaing van Giessenburg* en *M. van Weddingen*, onder-intendant der tweede klasse.

BIJ HET BESTUUR OVER DE PROTESTANTSCHE KERK IN NEDERLANDSCH INDIE.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als lid, Mr. *K. H. Nolthenius*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezen goede diensten.

Benoemd:

Tot lid, Mr. *J. Voute*, raadsheer in het hoog geregtshof van Nederlandsch-Indië.

BIJ DE COMMISSIE TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE CHRISTENEN IN DE SOERABAIJASCHE AFDEELING.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, het lid *A. van Davelaer*, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, *A. A. T. Mounier*, benoemd predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, van de verdere waarneming der civiele geneeskundige dienst in de residentie Probolingo, de gepensioneerde officier van gezondheid der tweede klasse *J. Kroon.*

Magtiging verleend:

Tot de uitreiking aan *J. Kroon*, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige practijk op de landen *Pamanoekan* en *Tjiassem* (adsistent-residentie *Krawang*), en *D. van Grootveldt*, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk in de residentie *Probolingo*, en om door hem de civiele en militaire geneeskundige dienst aldaar te doen waarnemen.

Tot de uitreiking aan den gewezen scheepsdoctor *J. G. Boon*, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk in de afdeelingen *Panaroekan* en *Bondowoso* (residentie *Bezoeki*).

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen klerk bij de directie der genie, *R. P. Pieters*, ten regte genaamd *J. R. Pieters.*

Benoemd:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot commandant der artillerie in de derde militaire afdeeling op Java, de majoor *G. J. M. Baron van Reede van Oudtshoorn*, thans commandant der artillerie ter Westkust van Sumatra.

Tot majoor, commandant der artillerie ter Westkust van Sumatra, de kapitein *J. L. Lindbourn*, van het personeel.

Tot majoor, de kapitein, inspecteur van draagbare wapenen en buskruid-fabricatie, *J. T. van Bloemen Waanders;* met bepaling, dat hij in zijne tegenwoordige betrekking blijft continueren.

Tot kapiteins bij het personeel, de eerste luitenants *W. Woutersz, M. S. du Pui* en *E. K. Brands*, allen van het personeel.

Tot eerste luitenants:

Bij het personeel, de tweede luitenants *H. W. Verbrugh* en *T. J. A. van Zijll de Jong*, beiden van het personeel.

Bij het materieel, de tweede luitenant *H. W. Ketjen*, van het materieel; met bepaling dat hij in zijne tegenwoordige betrekking van onder-constructeur bij den artillerie constructiewinkel te *Soerabaija* blijft continueren.

Goedgekeurd

De opdragt der waarneming van de betrekking van inspecteur der vaccine op *Java* en *Madura*, aan den dirigerenden officier van gezondheid der tweede klasse op nonactiviteit *C. J. Serlé.*

Verleend:

Een tweejarig verlof naar *Nederland*, aan den onder-intendant der eerste klasse, adjudant van den Gouverneur-Generaal, *P. L. Bering Liesberg.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 26 tot en met den 28 Mei 1858.

MARINE HOTEL. L. C. Holtzapffel, van de Reede. — Marinkelle, van Idem.

HOTEL DES INDES. H. Bell, van Hongkong. — D. Sinyron, van Idem. — N. Bowen, van Idem. — Hielmansen, van de Reede. — A. F. Meijer, van Onrust. — Lund, van de Reede. — Muller, van Idem. — Tayens, van Idem. — F. D. Mohr, van Samarang. — E. Wermuth, van Idem. — J. V. Mollier, van Idem. — A. Marillet, van Frankrijk. — Zwaan, van Onrust. — Gaudot, van de Binnenlanden. — van Oorschot, van de Reede. — Isbree Moens, van Idem. — A Peters, van Idem. — G. Kruin, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Van Asperen, van de Kaap de Goede Hoop. — J. P. Klunt, van Rotterdam.

JAVA HOTEL. H. C. Victor, van Hongkong. — C. W. Poppermann, van Wampoa. — C. D. Popken en Echtgenoot, van Kadang. — J. G. Tromp, van Rembang. — S. J. Lammerts, van Indramaijoe.

HET BEESTENSPEL IN HET WOUD.

Naar FRIEDRICH GERSTÄCKER.

Ongeveer in het middelpunt van Arkansas, ligt, digt aan den oever der St. Francis-rivier, een klein, naar deze genoemd, onbeduidend squatterstadje, Francisville, gebouwd meer uit speculatie dan uit werkelijke behoefte; want de drie huizen, die het midden- en ook eigenlijke gedeelte der stad uitmaakten, stonden jaren lang zoo als zij gestaan hadden, toen zich de eerste ontginners daar nederzetten. Slechts een paar breede, in het woud uitgehouwen doortogten, die den trotschen naam van Hoofd-, Front- en Washingtonstraat voerden (en wel slechts door aanduiding van een klein, aan eenen boom gespijkerd plankje), waren benevens het «City Hotel» werkelijk het eenige, dat eenen vreemdeling aanleiding had kunnen geven, om te gelooven, dat hij het woudsleven met het stadsleven had verwisseld en zich niet meer in de volslagenste wildernis bevond, den besten jagtgrond der Vereenigde Staten, alwaar het hem in het geheel niet moest verwonderen, als hem nog eens op den helderen middag een werkelijke, levende beer in de Hoofd- of Frontstraat ontmoet had en, in het kreupelhout der Washingtonstraat of van het marktplein, misschien verdwenen was.

Wolf, beer en panther drukten dan ook werkelijk dikwijls des nachts hun voetspoor op deze hoofdplaatsen der stad en den volgenden morgen brak dan menigmaal de waard van het «City Hotel,» de geheele huishouding aan zijne vrouw en een kleinen negerjongen overlatende, met zijne voortreffelijke honden op achter zijne ongenoode gasten — niet zelden de eenige, die hij had — om jagt op te maken.

De nabuurschap maakte, wijd verspreid, het wilde, zorgelooze en onafhankelijk volkje der squatters en jagers uit, dat zelden of nooit een cent baar geld, maar des te menigvuldiger de voortbrengselen van het woud, als beerenvet en honig, gerookte hertenbouten, huiden en waschbeervellen enz. enz. bij zich had, om daar kruid en lood, whiskey en andere behoeften, die het boschleven medebragt, voor in te ruilen.

Desniettemin was het verkeer dezer kleine plaats, voornamelijk in de zomermaanden, in het geheel niet onbeduidend, daar een hoofdweg van eene der hoofdsteden des staats Tennessee, van Memphis, hier door naar Little Rock, de hoofdstad van Arkansas, voerde en er ook naar de noordelijke Whiteriver, Batesville enz., geen andere weg bestond, dan hier voorbij. In den winter echter — en inderdaad stond negen maanden in het jaar de geheele streek, enkel vlak, laag botomland, onder water — passeerde, dikwijls weken achtereen, slechts de postrijder dezen weg en de kastelein lag dan, gelijk zijne buren het noemden, in den winterslaap.

Overigens waren de personen, die dezen weg, zelfs in den zomer, gebruikten, bijna allen slechts pionieren, gelijk de bewoners van den staat zelven, op hunne gewone westelijke togten, met wagens of lastdieren, of ook nu en dan wel eens een reizend marskramer uit de Yankeestaten met klokken of een kastvol van «allerlei,» — bonte katoenen en oorringen, lepels, band, kammen, naalden, knoopen, garen, enz., en zelfs deze maakten een voorwerp uit, waarover men als van iets zeer buitengewoons sprak. Ja zelfs, toen eens een dezer kooplieden een fransch jagtgeweer met dubbelen loop en met den daarbij behoorenden hagel bij zich had en aan de lieden te koop bood, verspreidde zich het gerucht daarvan aan alle zijden, en men kwam werkelijk van wijd en zijd naar de Citystraat, om den man te zien, die de «dunne buks met twee loopen» had, waarmede hij een «handvol» kogels schoot, zoo klein als radijszaad.

De menschen aldaar waren inderdaad, bij alle slechts eenigzins buitengewone dingen, als kinderen met nieuw speelgoed; — maar gingen er dikwijls ook even zoo roekeloos mede om, zoo als de lezer weldra uit deze kleine schets zien zal.

Het was in den zomer des jaars 184*, toen een jager, van vier duchtige honden vergezeld, met meer spoed het kleine stadje kwam binnenrijden, dan men daar anders wel gewoon was iemand te zien aankomen, en de waard bleef ook, zelfs de anders gereede begroeting

Advertentiën.

Bevallen van een' ZOON, *C. A. van Barneveld, Tonneboeijer.*
TAMBAK, 11 *Mei* 1858. (1503)

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapen DOCHTER, [illegible] L. W. R[illegible]t van Oldenbarnevelt, geboren Borgen.
Rijow den 14 Mei 1858. (1482)

Zeer voorspoedig bevallen van een' ZOON de geliefde echtgenoot van
L. GERARDS.
SAMARANG, 18 Mei. (1467)

Bevallen van een' ZOON, Mevrouw *I. P. de Seriére, Stijman*
TANGKIEL 21 *Mei* 1858. (1486)

Bevallen van een' ZOON, *C. E. van Angelbeek, In't Veld.*
BATAVIA, 22 *Mei* 1858. (1477)

Voorspoedig bevallen van eene Dochter *Sara Jacoba van Hogezand*, beminde echtgenoote van
SALATIGA, P. T. L. VON HOMBRAGT.
23 *Mei* 1858. *Kapt. der Infanterie.*
(1487)

Bevallen van een' ZOON, de echtgenoote van
VAN DER HELL.
TOBBAN, 23 *Mei* 1858.
1532

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *J. J. P. Agtermarkt de Moor*, geliefde echtgenoote van
(1517) L. WOLFE.
BATAVIA, den 26sten *Mei* 1858.

Bevallen van eenen ZOON, *M. van Zadelhoff*, geboren *Downie*. 1534)
BATAVIA, 27 Mei 1858.

Heden overleed in den ouderdom van 37 jaren, mijn hartelijk geliefde echtgenoot, *A. van der Meijden*, mij nalatende twee kinderen nog te jong om hun verlies te beseffen.
Wed. E. Van der Meijden geb. de Greeff.
BATAVIA 21 *Mei* 1858.
Eenige kennisgeving. (1484)

VENDUTIE

Op Maandag den 31sten Mei 1858,

voor de woning van den WelEdelen Heer

H. J. C. HOOGEVEEN, op Noordwijk,

schuins tegenover het Parapattan Weezen-Gesticht,

door

GASSALETTE & CO.,

van:

Wagens, 5 spannen zeer goede hardloopende Paarden, Engelsche Tuigen, enz., benevens eenen kleinen, doch netten Inboedel, echt bronzen Beelden, waaronder dat van *Laurens Koster*, enz. (1504)

VENDUTIE

op Woensdag den 2 Junij 1858,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & CO.,

VOOR REKENING VAN BELANGHEBBENDEN

van eene partij van

p. m. 200 krandj. Java Suiker,

meer en minder beschadigd, afkomstig van het Nederl. Schip *JOHANNA MARIA*, kapt. OVERGAAUW. (1492)

OP DE VENDUTIE

Van Maandag 31 dezer,

zullen almede **zonder reserve** worden verkocht een partij fijn Glas- en Cristalwerken, een factuur Engelsche messen, eenige nieuwe Jattiehouten vensters en deuren, voorts nog 11 vaten gort, 1 vat Bierazijn, 13 vaten Erwten en eene nieuwe Sloep.
(1521) VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

VENDUTIE

Maandag 31 Mei 1858,

à 4 pCt. Vendusalaris

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN MORGAN & Co.

van diverse lijnwaden, Glaswerk, Stolpen, Scheepsprovisien, Rhijnwijn, Cognac, eene groote partij afbraak bestaande uit Jattiehouten balken, deuren, vensters etc.
(1497)

VENDUTIE

Op Dingsdag den 1 Junij 1858,

Wegens vertrek voor de woning van den Adjunct Intendant der 2de kl. *Van Boven* bij de Roomsche kerk te *Weltevreden*, door

J. B. LEON.

Van diverse Meubelen, als ook een span goed gedresseerde *Timoresche wagenpaarden* benevens een *Bendie* met Engelsche veren en oliebusschen en een hardloopend *Macasaarsch Bendie paard* enz. (1480)

CONSULAT GÉNÉRAL DE FRANCE.

Par ordre de M. le Consul Général, il sera procédé, le 1er Juin 1858, par le ministère de MM. **VAN SLOOTEN, MORGAN & Cie.** à la vente pour le compte de qui il appartiendra, au plus offrant et dernier enchérisseur, des marchandises avariées suivantes provenant du navire de commerce **l'Augustine.**

1°. **1000** sacs de Sucre.
2°. **282** sacs de Café.
3°. **59** pièces de Filin.
4°. **81** caisses de **10000** Cigares chaque.
5°. **3000** Cigares.

les dites marchandises à prendre à l'entrepôt.
Le Chancelier du Consulat-Général,
(1505) HENRY DU CHESNE.

Met referte tot bovenstaande advertentie maken de ondergeteekenden bekend, dat de daarbij bedoelde

1°. **1000** zakken Suiker.
2°. **282** ditto Koffij.
3°. **59** rollen Touw.
4°. **81** kisten van **10000** Cigaren ieder.
5°. **3000** Cigaren.

zullen worden verkocht aan de *Kleine Boom*, op Dingsdag 1 Junij 1858.
1506) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE

Op Woensdag, den 2den Junij 1858,

voor het Commissiehuis van

J. B. LEON,

van **Paarden, Bendies** en **Wagens**, als ook eene vis à vis, benevens diverse Meubels, als ook eenige hoofdofficiers ornementen als: **Kwasten, Epauletten** (voor Majoor) eenige **Kleedingstukken** enz.
(1528)

DE VOGELNESTEN

afkomstig van het land *Klappa Noengal*, zullen Donderdag 3 Junij geveild worden in het pakhuis naast dat van de ondergeteekenden, ingang Stadhuisplein.
(1502) T. CRONE, VAN DER BEEK EN Co.

HOUT-VENDUTIE

Op Woensdag, den 2 Junij 185[8]

Op het Heemradenplein, door

JOHN PRYGE & Co.

à 2 pCt. Vendusalaris,

Van groote

JATTIEHOUTEN BALKE[N]

en

DOODKISTPLANKEN.
(1530)

VENDUTIE

Op Donderdag, den 3den Junij 185[8]

Wegens vertrek,

ten huize van den Heer A. HOOGENDAM

op Batoe Toelies,

door Gebr. **Roselje & Co.**

Van divers Meubilair, Lampen, Spiegels, Schi[l]derijen, etc, een welluidend **Bandonion.**

Voorts;

eene Bendij, goed gedresseerde Paarden, et[c]
(1[illegible])

VENDUTIE

Op Vrijdag, den 4den Junij 185[8]

tegen 4 pCt. Vendu-salaris,

voor het Commissiehuis van Gebrs. **ROSELJE & C[o]**

van diverse **Kramerijen**, Eau-de-Cologne, een [illegible] tijtje fraai **Pleetwerk**, **Glaswerk**, **Aardewe[rk]** Horologien, **Goudgallon**, etc.; voorts

voor rekening van belanghebbenden:

G. en S. 1/5.	5	vaten **Beenzwart.**	
» 40.	1	kist inh. 6 **Hanglampen.**	
» 1.	1	» » 425 potten **Mostert**	
» 37/38.	2	» » $3^1/_2$ dz. **Vogelkooi[en]** en 20 doz. mech. Vo[gels]	
R. G. 8585	1	kist **Speelgoed.**	

100 vaatjes puike **Boter.**

T. C. 70 collis diverse **Provisien** in blik, Z[...] etc., bij gesorteerde kavelingen, echte Turksche **Rozenolie**, een prachtig kristallen **Dessert-servies**, [...] partijtje **Gendies**, nieuw model,

eindelijk:

eene belangrijke partij **Lijnwaden**, bestaande uit S[a]rongs, Slendangs, Kain Pandjangs, Rijtuig-laken in [di]verse kleuren, geel Pelisse Laken, enz. enz. (1[illegible])

VENDUTIE

Op Zaturdag, den 5 Junij te *Meester-Corne[lis]*

voor het Commissiehuis van den Heer

WAGENAAR,

van Wagens, Bendie's, Rijtuigen, een zoo goed [als] nieuwe Engelsche Handwagen. Wagen-, Bendie- en [rij]paarden, Meubelen, Koopmansgoederen en uitmunt[ende] Bloemen in potten, enz., enz. (1[illegible])

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Junij.
(1[illegible])

RESTAURATIE.

Van des morgens 6 uur verkrijgbaar: BOUILL[ON], KOFFIJ en THEE, en blijft geopend tot des avond[s] uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.
F. TENTEE,
Joukes.
(1509)

---

vergetende, vol verwachting in zijne deur staan, om te hooren, welke rekenschap de aankomeling van zich zelven en van het misschien voorgevallene geven zou.

«... Zegen me, Wilson,» begon dan ook, aan de gespannen verwachting geheel beantwoordende, de achterboschman, «ginds op de straat komt het merkwaardigste ding aan, dat deze jongen — hiermede meende hij zich zelven — ooit van zijn leven gezien heeft en, als gij niet spoedig het vreemdste bezoek krijgt, dat er te denken is, dan wil ik mijn leven lang met een gladgeboord geweer gaan jagen en geen wolvenspoor van een hondenspoor kunnen onderscheiden.»

«Hoe ziet het er dan uit?» vraagde de waard, wien boven alles daaraan gelegen was, een begrip van het bedoelde voorwerp te verkrijgen, en die ook inderdaad niet anders geloofde, dan dat het het een of ander merkwaardige beest was, dat zich hier voor de eerste maal in het woud liet zien. «Heeft het tanden en een langen staart?»

«De drommel mag mij halen; als gij den spijker niet juist op den kop raakt!» riep de jager, van het paard springende en zadel en toom afwerpende, dat de kleine negerjongen oppakte en in huis droeg. — «Het ziet er uit als een dier en het heeft een grooten baard en snatert als een blaauwe specht; maar dat, wat er bij is, is juist het merkwaardigste — denk eens, Wilson, daar komt op de straat een kleine Franschman aan met eene heele partij groote wolfsvallen op wagens met vier wielen.»

«Wolfsvallen?» riep Wilson, en vertrok zijn gezigt tot een breed, vergenoegd grijnzen, «wolfsvallen, Steward? Brengt ons een Yankee wolfsvallen in de nederzetting? Dat zou overheerlijk zijn! Denkt die vent hier wat te vangen?»

«Vangen? riep de jager verbaasd; «zij zijn alle vol, man, tot overloopens toe vol van de vreemdste beesten, die gij maar bedenken kunt»

«Vol?» herhaalde echter de waard, ongeloovig met het hoofd schuddende. — «Vol? — Zottepraat en anders niet. — Wat weten de Yankees van vallen zetten af, hoe veel kruim zij anders ook in het hoofd hebben, om knollen voor citroenen te verkoopen en een armen drommel eene slechte klok aan te praten.»

«Ik zeg u immers, dat het geen Yankee is,» hernam de jager daartegen; «het is een Franschman. Maar wat ik zeggen wilde, Wilson, hebt gij al eens een mensch gezien, die eene tijgerkat voedert?»

«Eene tijgerkat voederen?» herhaalde de oude achterboschman verachtelijk; «Steward, gij moet te huis eene drommels groote whiskeyflesch hebben staan, dat die zoolang gedruurd heeft; want gij zijt ten minste in geene vier weken bij mij geweest.»

«En ik geef u mijn woord, dat hij er eene bij zich heeft en ze voedert, zoo als ik Dick en Watch hier en Bobs en Jerry,» riep de jager ijverig. «Maar gij [zult] het van avond zelf zien,» liet hij er toen snel op vol[gen,] «want daar ginds zie ik het stof reeds van den wa[gen] tusschen de boomen opstijgen. De kerel wil [een] eene week aan de Francisrivier blijven en voorstel[lin]gen geven, zoo als hij zegt, tot welke wij de gans[che] buurt moeten uitnoodigen.»

«Uitnoodigen?» riep de waard verrast; «hij zal [toch] die beesten niet slagten en amerikaanschen chri[s]t[...] voorzetten? De drommel haal hem, dien franschen [hon]den!»

«Nu, hij zal genoeg volk krijgen,» lachte de ja[ger;] «overmorgen is het juist geregtsdag, dan komen ze [van] alle kanten hier naar toe en het zal hem aan [be]kers niet ontbreken.»

«Maar drank mag hij niet leveren, anders haal [hem] de drommel!» riep Wilson verontrust; «ik moet [mijn] patent duur genoeg betalen in de county, maar wie [zijn] tent bezoeken wil, die kan het doen. Hij zal over[igens] daar in het bosch weinig toeloop hebben.»

(Wordt vervolgd.)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec l'autorisation de M. le Résident.

LUNDI, 31 Mai 1858.

Sixième représentation du premier mois de l'abonnement.

LES MOUSQUETAIRES DE LA REINE,

GRAND OPÉRA EN 3 ACTES, MUSIQUE D'HALÉVY

A l'étude: *Nizza de Grenade*, grand opéra. — *Le Val d'Andorre*, opéra-comique. — *l'Etoile du Nord*, opéra-comique. — *Don César de Bazan*, drame. — *La Vie de Bohême*, drame. — *Jobin et Nannette*, vaudeville.

L'entrée des coulisses pendant les représentations et répétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

Ontvangen:

PUIKE BOTER (merk VAN DER LEEUW), goede JENEVER A.V.H. Goede MADERA, LIJNOLIE, VERW, MENIE, Zweedsch IJZER, vierkant IJzer van ¼, ⅜, 1, 1½, en 2 Rijnlandsche duim, SPIJKERS, WERK, fijne GLAZEN, STOPPEN, GOUD GALLON, enz.

Cheribon, den 27 Mei 1858.
A. A. RUZETTE.

Van Parijs ontvangen:

Prachtige porseleinen BLOEMEN-VASEN en

WAAIJERS.

Bij
OLISLAEGER.
Juwelier en Goudsmid, *Rijswyk*.

Verkrijgbaar

BIJ

L. KUIJK,

Bazaar Senin,

ALLE SOORTEN VAN PASSEMENTERIEN.

(1511)

RESTAURATIE.

Woensdag, 2 Junij,

Erwten Soep.

(1510)
F. TENTEE, geb. *Joukes*.

TOKO EN MEUBEL-MAGAZIJN

VAN

B. J. LEON.

Heeft ontvangen een factuur uitmuntende fraaije en solide bewerkte Engelsche **Lampen**, geheel gelijk van de hier zoo gerenommeerde Messinger's en bestaande uit **Hang- Tafel- Muur- en Kantoorlampen**, als ook prachtige **Kroonen met twee en drie lichten.**

Alsmede Engelsche **IJzeren Ziekenstoelen**, met leder- en linnen bekleed, met de daarbij behoorende Kussens, als ook **IJzeren Veldstoelen**, enz., (1479)

J. J. UTZMANN,

Facteur et accordeur de Piano's,

a l'honneur d'avertir le public de Batavia qu'il a des

PIANO'S & HARMONIUMS,

à vendre. (1516)

La soussignée a reçu, pour les Dames, des CHAPEAUX de Paille brune.

(1476)
M. JANET.

Europeesche Vuurvaste- en andere

METSELSTEENEN,

van beste kwaliteit.

Te bekomen bij
(1531)
M. BLOK te *Cheribon*.

TOKO RIJSWIJK.

Per laatste Schepen Ontvangen:

Boter van der Leeuw, Kaas, Hammen, Haring, Rook- en Gezouten Spek, Saucijs de Bologne, Kook-, Beschuit, Suikerwerk, Hollandsche, Fransche, Deensche, Engelsche- en Lubeksche Groenten.

Médailons en andere Schilderijen, een prachtig assortiment Waaijers, voorwerpen voor étagères, Tafelkleeden, enz.

Benevens puike WIJN op Fust en in Kisten van 4 dozijn, alsmede alhier afgetapte Wijn, steeds Champagne Cliquot, als ook andere Dranken, Liqueuren, enz.

Alles tot zeer verminderde prijzen.

(1473)
J. C. SAYERS.

REÇU EN COMMISSION:

ECOSSAISE,

étoffe nouvelle;

ROBES pour BAL en toutes Couleurs,

à des prix moderés.

(1490)
E. LEROUX, *Cornut*

Vor. THONNERIEUX.

En face les MM. OUDART,

Ventes et réparations de MONTRES, PENDULES, BIJOUX, BOITES à MUSIQUE;

Verres de montres, Lunettes et fournitures d'Horlogerie.

Dorure au procédé RUOLZ.

(1508)

In een huisgezin te Batavia wordt gevraagd eene bonne om het toezigt te houden op drie jonge kinderen.

(1488)
Adres aan het bureau dezer *Courant.*

Eene jonge Dame, 23 jaren oud, van de P. G., in staat de Hollandsche, Fransche en Engelsche talen te onderwijzen, alsmede de Piano en hetgeen verder tot eene beschaafde opvoeding behoort, wenschte geplaatst te worden als

GOUVERNANTE op Java; kunnende zij de beste getuigenissen produceren.

Informatien zijn te bekomen bij de Heeren *Van Haren Noman en Kolff*, te Batavia. (1524)

OP EEN KOSTSCHOOL

Op eene der hoofdplaatsen van **Java**, wordt gevraagd om zoo spoedig mogelijk in betrekking te treden, eene secondante, die tevens muzijk onderwijst. Adres onder letter A. Z., **Franco** postkantoor *Samarang.* (1478)

WORDT GEZOCHT:

Eene landelijke Administrative betrekking, *liefst met gedeeltelijke overname der zaak;* plaatsing op een Handels-kantoor met goede vooruitzigten wordt ook aangenomen.

Adres
(1469)
VAN DORP *Samarang.*

VERLOREN:

Een spierwitte Europesche POEDEL, naar de naam van **Ami** luisterende; die denzelve teregt brengt bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP kan eene goede belooning erlangen. (1489)

Wordt ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat op den 1e Julij aanstaande, door de ondergeteekenden, zal worden uitbesteed, de **levering van Dranken**, voor het jaar 1800 negen en vijftig, ten behoeve der militaire Cantine te *Willem I*, liggende de voorwaarden der leverantie ter lezing op de bureaux der militaire Kommandanten te *Batavia, Samarang, Soerabaija* en *Willem I.*

De Officieren kommissarissen,

WILLEM I, den 20 Mei 1858.
J. S. WESTERMAN, *Kapitein.*
VAN AALST, 2e *Luitenant.*

(1465)

Den Heer *Christiaan Geerlofs* heeft van af heden onze **generale procuratie.**

CHAMA EN Co.

BATAVIA, 25 *Mei* 1858. (1500)

EEN KAMER

Disponibel

hoek gang Secretarie en Rijswijk, *Oostzijde.* (1530)

TE KOOP Een Coupéekoets met 2 banken, zoo goed als nieuw, te bezien bij

(1481)
W. KUIJPERS, *Passaar Senin.*

TE HUUR 15 Junij, a.s. een HUIS in de Gang Patjenongan, thans bewoond door den Heer *de Graauw.* (1483)

TE HUUR Om zeer spoedig te aanvaarden,

het aangename beneden-huis, thans door den heer *H. Hoogeveen* geoccupeerd, met Badkamer, Koetshuis, Keuken, Stal, Dispens, Goedang.

Ten huize van den ondergeteekende op Noordwijk
(1515)
A. GUEX DE COUDRAY.

BATAVIA, 26 *Mei* 1858.

TE KOOP of **TE HUUR**

Drie huizen in de Beerendreehtslaan en eene Steenbakkerij gelegen op Petodjo.

Adres (1470)
DESCHAUX.
gang Chaulan.

TER BEVRACHTING NAAR SAN FRANCISCO,

wordt aangeboden het Amer. Barkschip 1e klasse

STORMBIRD,

kapt. GERARD,

ladende plus minus 10,000 *pikols;*

liggende ter reede van *Batavia*, gereed om lading in te nemen.

Aanbiedingen kunnen geschieden ten mijnen kantore tot Woensdag 2 Junij e. k. des namiddags ten een ure.

(1499)
J. R. KLEIJN.
Notaris.

CONSULTAT GÉNÉRAL DE FRANCE.

Par ordonnance de M. le Consul Général, le capitaine Jallobert, du navire L'AUGUSTINE, ayant été autorisé, à contracter un emprunt, à la grosse pour

37,000 *florins*,

des offres en concurrence et au rabais, pour l'adjudication de la fourniture de cette somme, seront reçues au Consulat Général de France, Koningsplein, **le Jeudi, 3 Juin 1858 de 8 à 9 heures du matin,** passé lequel delai, les soummissions ne seront plus admises.

Le Chancelier du Consulat Général,
HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, le 28 Mai 1858. (1519)

Bij ordonnancie van den Consul-Generaal, is de kapitein Jallobert van het schip l' AUGUSTINE, gemagtigd tot het contracteren van bodemarij ten bedrage van

37.000 *guldens*;

diensvolgens zullen aanbiedingen bij concurrentie en aan den minst inschrijvende voor de adjudicatie van gemelde som worden ontvangen aan het Consulaat-generaal van Frankrijk, Koningsplein, *op Donderdag* 3 *Junij* 1858, *des morgens van* 8 *tot* 9 *ure*, **na** welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

De Kanselier van het Consulaat-Generaal,
(1520)
HENRY DU CHESNE.

MAATSCHAPPIJ

TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN,

in Oost-Indië.

ALGEMEENE VERGADERING op Woensdag den 2den Junij 1858, des avonds ten half acht ure precies, in een der Localen van de Societeit de Harmonie.

Punten van Behandeling:

1e. Ballotage.
2e. Benoeming van een nieuw lid in de commissie voor de volksleesbibliotheek in plaats van den heer *H. R. van Heekeren.*
3e. Voorstel tot toekenning van beheerloon voor de administratie der spaarbank en tot eene daarmede in verband staande wijziging van artikel 4 van het reglement voor die instelling.
4e. Voorstel tot wijziging van artikel 5 van het reglement voor de spaarbank.
5e. Voorstel tot uitgave van een Maleisch leesboekje.
6e. Verslag nopens de aanvankelijke bemoeijingen der maatschappij met het onderwijs van inlanders alhier.
7e. Beschikking over uit Nederland ontvangen exemplaren van het werk «volksletterkunde» jaarg. VI.
8e. Mededeelingen van verschillenden aard.

De Secretaris,
(1527)
J. MUNNICH.

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(1333)
W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

OOST-INDISCHE ZEE- EN BRAND ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ.

Directeuren hebben de eer ter kennis van Heeren deelhebbers te brengen, dat de Balans over het jaar 1857 ten kantore der Maatschappij van af heden ter visie zal liggen gedurende veertien dagen; alsmede dat de uitdeeling op de Algemeene Vergadering van Deelhebbers te Amsterdam, is bepaald op ƒ 140,— per aandeel; zullende de betaling daarvan alhier geschieden dagelijks van 10 tot 2 ure.

(1501)
De Directeuren voornoemd,
BATAVIA, den 25 *Mei* 1858.
G. SUERMONDT.
A. R. J. CRAMERUS.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . ¼%'s jaars.
Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . ½% »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾% »
Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1% »
Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½% »
Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1% »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(1332) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY,

zijn een uitmuntend middel ter genezing van verzweringen aan de armen. S..., H..., te *Goes* woonachtig, had vijftien jaren lang zweren aan de armen, welke door den aard zijner bezigheden, zoo zeer verergerden, dat hij ten laatste genoodzaakt was, zijn bedrijf te laten varen. Hij beproefde velerlei middelen ter genezing doch vond geen baat. Eindelijk nam hij, nu drie maanden geleden, op aanraden zijner vrienden, zijne toevlugt tot de zalf en pillen van Holloway, waardoor hij in twee maanden tijds geheel werd genezen, zoodat bijna geene teekenen der kwaal op zijne armen meer te zien zijn.

Doosjes pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Banjoemaas	bij	M. S. Cheriman.
» Poerworejdo	»	F. Neumann.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Souracarta	»	W. Veldman.
» Salatiga	»	J. Vallette.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok.
» Samarang	»	H. L. de Lyon, V. H. Noman. Kolff & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (1468

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het tweede halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, op dat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het tweede halfjaar:
voor Batavia. . . . . ƒ 12.50.
» Java. . . . . » 15.—.
» de Buitenbezittingen. . . . . » 17.50.
» Nederland. . . . . » 22.50.

Brieven *franco* aan
den Administrateur,
(1507) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *V. H. Noman, Kolff en Co.* en *G. C. T. van Dorp* te Samarang en *E. Fuhri en Co.* te Soerabaija.

236e NEDERL. STAATS-LOTERIJ.

BESTELLINGEN OP LOTEN

in deze Loterij worden voortdurend aangenomen tegen de hieronder opgegeven prijzen met vooruit betaling.

Een Heel Lot ƒ 100.— Een half ƒ 50.— Een vijfde ƒ 20.— en Een tiende ƒ 10.—
(1471) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1858.

Copieer Boeken,

Van 500 folio's, best copieer papier, à ƒ 4.—
Nette en sterke Engelsche GELDLAADJES van **ƒ 6, ƒ 8 ƒ 10 en ƒ 15.—**
Ontvangen bij (1526)
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1858.

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot ƒ 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensiën.

SCHILDERIJ GLAZEN
van de **grootste afmetingen.**

Vergulde SUPPORTS.

Te *Batavia* bij
(1522) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Bahoewa siapa orang Islam dan orang Tjina jang mengarti pasang hoeroef Tjitaq Ollanda ataoe pasang hoeroef Malajoe, maka boleh dapat pakardja-an di penara-an-nja Toewan *H. M. van Dorp*, di *Batawie.* (1464)

236e Nederlandsche

STAATS-LOTERIJ.

De trekking geschiedt in *Augustus* aanstaande.
Bestellingen worden aangenomen:

HEEL LOT... ƒ 100,—.
HALF LOT... 50,—.
VIJFDE LOT 20,—.

Te *Batavia* en *Samarang*, bij
1512) VAN HAREN NOMAN en KOLFF.

Carl Kettner's

ACCORDIONS, met Methodes tot zelfonderrigt en Muzijk van **ƒ 30.—** tot **ƒ 100.—**.
ORGELINES van 3½ octaaf met trapper.
PIANO'S CONCERTINA van 3½ en 4 octaaf.
Muzijk-liefhebbers worden op dit laatste geheel nieuwe melodieuse Instrumentje bijzonder attent gemaakt. 't Dient voornamelijk tot *zelf-accompagnement* op de Piano, en kan in kleine orkesten de **Hautbois** en **Klarinetten** vervangen.
De naam des vervaardigers, waarborgt de soliditeit der aangekondigde instrumenten.
In dépôt ontvangen en te bekomen te *Batavia* bij
(1525) VAN HAREN, NOMAN EN KOLFF.

Naar **Samarang, Soerabaija, Makassar, Timor** en **de Molukkos,** zoomede naar **Pontianak en Singkawang** zullen omstreeks den 8sten en 10den dezer STOOMSCHEPEN vertrekken.
W. CORES DE VRIES.
BATAVIA, *Mei* 1858. (1533)

Voor Passage naar Nederland

bestaat nog voor één passagier gelegenheid per het uitmuntend ingerigt en goed zeilend schip **Mary en Hillegonda** kapt. T. KEUS, hetwelk den 6den Junij van hier regtstreeks de terugreis zal aanvaarden.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij (1462)
de Agenten
J. CEZARD & Co.

Voor Passage naar Nederland

wordt gelegenheid aangeboden ter inscheping, zoowel te Samarang als hier, per het voor passagiers bijzonder goed ingerigt en uitgerust Nederlandsch schip **Zuid Beveland** kapt. H. C. A. BOERS.
Het schip zal tegen het begin van Julij de terugreis van hier kunnen aanvaarden en zijn nadere informatiën te bekomen bij *de Agenten*
DORREPAAL EN Co. *te Samarang.*
(1463) J. CEZARD EN Co, *Alhier.*

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schoener Brikschip **Marianne**, kapt. H. P. GRÖNBECK, hebbende uitmuntende inrigtingen voor passagiers.
Het vertrek zal vermoedelijk tegen medio Junij van hier plaats hebben.
Informatiën zijn te bekomen bij
de Agenten (1495)
SCHIMMELPENNINCK EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG

wordt aangeboden met het schip **CORNELIS ANTHONIE,** kapt. **D. R. Kleve,** om in het laatst der volgende week derwaarts te vertrekken.
Informatien bij
de Agenten
SCHIMMELPENNINCK en CO.
29 Mei 1858. (1538)

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG

wordt aangeboden met het schip **STAD ASSEN,** kapt. **J. Haverbult,** om in den loop der volgende week derwaarts te vertrekken.
Informatien bij
de Agenten
SCHIMMELPENNINCK en CO.
29 Mei 1858. (1537)

VRACHT EN PASSAGE NAAR TJILATJAP

met het Ned. schip **HENRIETTE,** kapt. **J. van LOENEN,** om tegen het einde der volgende week derwaarts te vertrekken.
Adres bij
de Agenten
HAAGER & SCHUURMAN.
BATAVIA, 28 Mei 1858. (1513)

Passage naar

NEDERLAND

wordt aangeboden met het Ned. fregat **ADMIRAAL JAN EVERTSEN,** Kapt. **Tekelenburg,** hebbende uitmunten... rigtingen voor Passagiers en voerend... geëxamineerd Doctor, om tegen het ... van de volgende maand van hier te ve... ken.
Nadere informatiën te bekomen te *Samarang* en ...
de Agenten
(1498) B. KOPERSMIT EN ...

PASSAGE NAAR SOERABAIJA

per het Nederlandsch schip **»Het ... Verbond"** kapitein **D. D. BORCH...** welke bodem van hier zal vertrekk... het begin der volgende maand.
Informatie te bekomen bij den Gezagvoerder in *Marine-Hôtel* of bij
de Agenten
TOLSON HUNT en ...
28 Mei 1858. (1...

BATAVIA.

Palembang. De handel was op de hoofdplaats, ... rende de maand April, niet zeer levendig.
De witte rijst kostte ƒ 7: — en de zwarte rijst ... den picol.
Uit de binnenlanden werden aangevoerd: 4002 ... rijst, 3.634 picols padi, 323 picols kapas, 32 picol... tah karet, 17 picols getah pertja en 13 thails sto...
Het zoutdebiet bedroeg in die maand 72 koijan... 27 picols. Aan inkomende en uitgaande regten ontvangen eene som van ƒ 6.295:71.
In sommige streken der benedendivisien was de ... oogst reeds zoo goed als afgeloopen en had die, ... het algemeen, goede uitkomsten opgeleverd.
Op de plaatsen, waar de padi reeds van de v... was weg gehaald, had de bevolking een begin ge... met de katoenaanplant.
Deze cultuur wordt zooveel mogelijk door he... stuur aangemoedigd en bevorderd
In den laatsten tijd was de prijs van de kap... de hoofdplaats ƒ 9½: — den picol.
De rijst was in de benedenlanden verkrijgbaar... middeld, tegen ƒ 4½: — à ƒ 5: — den picol.
De resident deed, in de laatste helft der maand A... eene inspectiereis in de divisien *Kommering Ilie... Ogan-Ilier;* overal droeg de bevolking de blijken welvaart en tevredenheid.
Op den 14den April werd een transport milit... goederen, bestemd voor *Lahat*, op negen palen afs... boven *Moeara Enim*, door eenige kwaadwilligen be... ten.
De aanvallers werden echter door de escorte, ... staande uit vijf pradjoerits, met goed gevolg, afg... gen.
Van de lading is niets vermist; alleen is dezelve ... de geweerschoten eenigzins beschadigd.
Later zijn nog een paar praauwen, door een t... tigtal personen, aangevallen en beschoten.
Door het bestuur zijn maatregelen genomen, om ... aanvallen en rooverijen te doen ophouden.
Op den 23sten April werden, door eenen zw... wind, eenige woningen op de bazaar te *Lahat* beschad...
De rijstoogst was, in vele districten der boven... den, over het algemeen, naar wensch afgeloopen; gedeelte der bevolking is daar met het planten ... kapas begonnen.
RIOUW. — De luchtgesteldheid bleef, gedurende ... maand April, zeer drukkend; bij eenen thermom... stand van 88°—90° op den middag binnen 's huis, da... die des nachts zelden meer dan 4 à 5 graden.
Op den 12den April had de inhuldiging, volgens inlandsche gebruiken, plaats van den sulthan van *Lin... Riouw en Onderhoorigheden, Soleiman Badoer' oel A... Sjah.*
Eenige dagen na den gepleegden moord op den ... pitein der Chinezen *Oeij Tiksing* (zie ons nummer ... 19 dezer), vernam men, dat de daders daarvan zich ... het eiland *Rampang*, te *Semboelan*, ophielden en d... de amfioen- en arak-kitten plunderden.
Z. M. stoomschip *Soembing* vertrok onmiddelijk d... waarts, doch heeft de daders niet kunnen magtig w... den, daar zij reeds weder waren vertrokken. Met ... zondering van het plunderen der bedoelde kitten, wa... geene andere gewelddadigheden gepleegd.
— Volgens berigten van *Siak* is daar alles rustig; ... huisgezinnen, die vroeger naar *Singapoera* en elders ... vlugt hadden genomen, keerden van lieverlede te... Onze bezetting te *Bangkalis* verkeerde in eenen goe... staat.
De marktprijzen waren, onder ult. April, als vol...

gambier (1e soort)	per picol	2:70	Sp. mat...
id. (2e »)	» »	2:50	» »
peper (witte)	» »	13:—	» »
id. (zwarte)	» »	7:50	» »
rijst	» »	ƒ 6:60	»
varkensvleesch, levend,	» »	18:—	reaal.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija 24 Mei. Laatstleden Vrijdag kwam al... ter reede het engelsche stoom-oorlogsfregat *Meyg...* met oogmerk om, op deszelfs reize van Sidney n... Calcutta, steenkolen in te nemen.
Aan boord van gemeld stoomschip bevindt zich ... engelsche 77e regiment infanterie, onder bevel van ... kolonel Strutton.
De fraaije stafmuzyk van genoemd, corps heeft zich ... gisteren namiddag, op de passeerbaan en daarna ... avonds in de Societeit Concordia, tot algemeen geno... gen der ingezetenen, doen hooren.
Gisteren avond werden de hoofdofficieren van ... regiment en het état-major van het stoomschip op e... diner, ten huize van den resident, onthaald.
(*Oostp.*)

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 29 Mei 1858, No. 43.

NEDERLAND.

Rotterdam, 7 April. De weersgesteldheid is zeer guur. Gelijk ieder voorjaar het geval is, worden wij door hooge winden geplaagd, die den plantengroei belemmeren en het weder een bedriegelijk voorkomen geven; het weder is fraai en helder, doch de temperatuur koud en guur. Ook de nachtvorsten doen veel kwaad aan de in den grond gebragte gewassen. Er blijft steeds behoefte bestaan aan regen; naauwelijks is de waterspiegel in de rivieren wat verhoogd, of men verneemt dat het water weder vallende is.

— Er is in deze stad weder eene nieuwe en zeer fraaije bascule-brug over een onzer havens tot stand gekomen, en wel aan het einde der Nieuwehaven, de Roobrug genaamd, tot welker vernieuwing, bij de vaststelling der begrooting voor 1857, door den raad dezer gemeente werd besloten.

Wij hopen onzen lezers geene ondienst te doen met omtrent van den bouw dezer brug het navolgende mede te deelen: de fondering is zonder afdamming daargesteld; daardoor is niet alleen de scheepvaart ongestremd gebleven, maar bovendien is er eene belangrijke som, die anders voor afdammen en drooghouden zou zijn noodig geweest, gespaard geworden.

De fonderingspalen zijn met veel zorg onder water geslagd, vervolgens is op die palen aan elk hoofd een vlot gezonken, zamengesteld uit drie lagen kruiselings aan elkander gekoppelde platen.

Het zinken der beide vlotten heeft plaats gehad te gelijk met het opmetselen der kelders voor de bascule; de wijze van uitvoering van dit gedeelte van het werk is, hoe eenvoudig ook, zoodanig als het hier is uitgevoerd, nieuw te noemen en heeft volmaakt goed aan de verwachting beantwoord. De kelders zijn volkomen digt gebleven en aan de bruggenhoofden is hoegenaamd geene zetting of afscheuring te bespeuren.

De bascule is geheel van ijzer zamengesteld; de dekplaten, die tevens tot rijvoering dienen, zijn even als die van de Groote Draaibrug, in Engeland naar de teekening vervaardigd. Daar dat ijzerwerk niet in den handel voorkomt, zijn er tot vervaardiging daarvan walsen gemaakt en, na verscheidene mislukte proeven, is men er in geslaagd, het ijzer te leveren, zoo als het thans is aangebragt.

De brug is een el breeder dan de overige bruggen, en is, voor het belangrijk drukke verkeer op dit punt der stad, eene verbetering te noemen.

— Den 24sten Maart heeft er, in de loge *l'Union Royale*, te 's Hage, eene plegtige bijeenkomst plaats gehad, zoowel ter viering van het honderdjarig bestaan van die loge als ter viering van den feestdag van den grootmeester nat., meester van eer der loge. Onderscheidene broeders droegen, door hunne muzyk- of dichttalenten, tot opluistering van deze bijeenkomst bij, welke bij allen, die haar bijwoonden, eene blijvende herinnering zal achterlaten.

— Den 13den Maart, is te Utrecht overleden de heer A. Buijn, laatst resident van Djocjocarta.

— Door Z. M. den Koning is op verzoek, eervol, ontslagen de met verlof uit Nederlandsch Indië teruggekeerde kapt. *T. M. Bieler*, van het wapen der inf. van het leger aldaar, onder toekenning van pensioen.

— De minister van kolonien heeft bekend gemaakt, dat de gouv.-gen. van Ned.-Ind., krachtens koninklijk kabinetsrescript van 29 Maart jl. gemagtigd is, om, in den loop van dit jaar, van de aan het gouvernement geleverd wordende suiker, op Java in het openbaar te doen verkoopen eene hoeveelheid van 100,000 pikols; en dat vermoedelijk de eerste veiling, tot een bedrag van 40,000 pikols, omstreeks half Semptember zal plaats hebben, en de tweede, tot een bedrag van ongeveer 60,000 pikols, omstreeks half December.

— De minister van kolonien heeft, ten vervolge op vroegere mededeelingen, ter algemeene kennis gebragt: dat bij koninklijke besluiten van 7 Augustus en 23 November 1857, Nos. 61 en 40, magtiging is verleend, om, behalve de sommen van *f* 5,025,000, *f* 250,000 en *f* 750,000, hedoeld bij de besluiten van 3 Junij 1854, No. 57, 6 September 1855, No. 53, en 12 October 1856, No. 91, nog te doen aanmunten zilveren pasmunt voor Nederlandsch-Indië, tot een bedrag van *f* 3,600,000, te weten: *f* 1,800,000 aan stukken van 1/4 gulden en een gelijk bedrag aan stukken van 1/10 gulden;

dat van die magtiging, gedurende het jaar 1857, is gebruik gemaakt tot een bedrag van *f* 600,000 aan 1/4 guldens en *f* 400,000 aan 1/10 guldens, en tevens voltooid is de vroeger bevolene aanmunting van *f* 750,000.

en dat derhalve, bij het einde van het jaar, in het geheel waren gemunt:

18,400,608	stukken van	1/4	gulden,	dat is	*f*	4,600,152
24,002,500	» »	1/10	»	» »	»	2,400,250
491,960	» »	1/20	»	» »	»	24,598
te zamen 42,895,068	stukken zilveren pasmunt ter nominale waarde van . .				*f*	7,025,000

en dat voorts, gedurende het jaar 1857, naar aanleiding van de magtiging, verleend bij Koninklijk besluit van 23 Julij 1855, No. 78 zijn geslagen 235,360,000 stukken koperen pasmunt, ter nominale waarde van *f* 2,718,000 uitmakende, met het vroeger geslagene, een gezamenlijk bedrag van:

39,040,000	stukken van	2½	cent,	dat is	*f*	976,000
230,000,000	» »	1	»	«	»	2,300,000
47,600,000	» »	½	»	»	»	238,000
te zamen 316,640,000	stukken koperen pasmunt, ter nominale waarde van				*f*	3,514,000

Rotterdam, 8 *April*. Men verneemt, dat de minister van staat, jonkheer W. G. van de Poll, benoemd is tot commissaris des konings bij de Nederlandsche Handelmaatschappij, in plaats van den minister van staat J. J. Rochussen, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend.

— Men schrijft ons uit 's Gravenhage, dd. 7 April: «Betrekkelijk de buitenlandsche reis, eerlang door H. M. de koningin te ondernemen, waarover in vreemde dagbladen met meer of minder juistheid geschreven is, geloof ik met eenige zekerheid u te kunnen mededeelen, dat H. M., reeds op of omstreeks den 20 dezer maand, van hier zal vertrekken naar Stuttgart, om een bezoek aan haren doorluchtigen vader, den koning van Wurtemberg, te brengen. Na een verblijf aldaar van eenige dagen, zal de Koningin, in het begin van de volgende maand, naar Parijs vertrekken, waar H. M. aan het keizerlijk hof verwacht wordt, om er insgelijks eenige dagen te vertoeven."

— *Rotterdam*, 9 *April*. In sommige bladen van het vasteland, is medegedeeld, dat de koningin in den aanstaanden zomer eene reis naar Berlijn zoude maken. Men gelooft hier echter, dat daarvan niets komen zal, zoolang in den toestand van den koning van Pruissen geene merkbare verbetering komt.

ENGELAND.

Londen, 3 *April*. Waarschijnlijk ten gevolge van onduidelijk schrift, heeft het telegraafbureau van Cheltenham eene fout gemaakt, die veel schrik te weeg bragt. Men moest den uitslag van een roei-wedstrijd overbrengen, luidende:

«*The Emperor* (zoo heet de boot) shot ahead" (*De Emperor* schoot vooruit), terwijl men seinde; «The Emperor shot dead," (de Keizer is doodgeschoten). Men kan zich de ontsteltenis verbeelden, welke deze dépêche te weeg bragt en het duurde geruimen tijd, eer het misverstand zich ophelderde.

— De voorbereidende werkzaamheden voor het leggen van den transatlantischen telegraaf-kabel worden met ijver voortgezet. Tot gisteren had de *Niagara* reeds 84 en de *Agamemnon* 320 mijlen van den kabel aan boord genomen. Op het einde van Mei, zullen de beide schepen, ongeveer 300 mijlen ten westen van Ierland, in open zee eene proef nemen met den toestel om den kabel te laten zinken. Uit Amerika verwacht men nog eene raderstoomboot, om bij het leggen van den draad tegenwoordig te zijn. Aan de uitvoering van de onderneming zelve zullen nog vijf Engelsche en Amerikaansche oorlogschepen deel nemen.

— Een schatrijk ingezetene te Liverpool, die in geene geringe mate aan de spleen laboreert, zoekt onder de liefhebbers van weddingschappen iemand, die zich bereid toont, om tegen hem de énorme som van 50,000 p. st. te verwedden, op de onderneming eener voetreis, waarin hij zich voorstelt een radicaal middel tegen zijne kwaal te zullen vinden. Zijn voorstel is niets minder, dan dat hij verpligt zal zijn, tot het winnen van genoemde som, binnen den tijd van zes jaren, de volgende wandeling af te leggen: Vooreerst wil hij Frankrijk, Duitschland, Pruissen, Rusland, Siberie en Tartarije doorloopen, om vervolgens, na den grooten Chineschen muur in de geheele lengte te zijn gevolgd, door Indië, Perzië, Zuid-Rusland, Griekenland, Italie en Frankrijk terug te komen en zoo weer te Londen te arriveren. Volgens zijn plan, zou die togt den 1sten Januarij moeten aanvangen en de geheele reis, dus vóór of op dienzelfden datum van het jaar 1865, volbragt moeten zijn. Bij het publiek wordt algemeen verwacht, dat er zich wel de een of andere liefhebber zal opdoen, om, hetzij alleen hetzij met anderen gecombineerd, die zonderlinge weddingschap aan te nemen.

Londen, 7 April. De markies van Dalhousie is nog altijd lijdende. Voor Junij zal hij wel niet van Malta naar Londen kunnen terugkeeren.

— De *Times* zegt, dat de Fransche regering heeft afgezien van haar aanzoek bij het Sardinische cabinet tot uitlevering van den heer Hodge, zoodat hij onmiddelijk in vrijheid zoude worden gesteld.

— De *Times* bevat een artikel over de bezetting van het eiland Perim door de Engelschen, dat ten minste de verdienste van openhartigheid heeft. Daarin wordt onder anderen gezegd, dat Engeland alleen belang heeft bij de Roode Zee, waar zelfs de Fransche, Oostenrijksche en Russische vlaggen onbekend zijn, zoodat het blad niet kan begrijpen, hoe het bezit van zulk een onvruchtbaar eiland aan die mogendheden eenige bekommering kan baren. Het komt bij gevolg met kracht op tegen eene behandeling dezer kwestie op de Parijsche conferentie, en hoopt dat geen Engelsch minister toestemming zal geven, dat op deze wijze de Europesche mogendheden zich mengen in eene aangelegenheid, die uitsluitend Engeland aangaat en den Sultan of den Iman van Mascate.

FRANKRIJK.

Parijs 6 *April*. In zijne aanspraak, bij gelegenheid der feestelijke opening van den boulevard de Sebastopol, heeft de keizer o.a. gezegd, dat de aanleg en uitvoering van het thans volbragte werk niet alleen voor het uiterlijke voorkomen der hoofdstad, maar ook in de gevolgen voor de welvaart der ingezetenen, in meer dan één opzigt, van het hoogste belang is. Wij leven — zoo gaf Z. M. niet onduidelijk te kennen — in eenen tijd, waarin wij door den aanleg der spoorwegen den economischen toestand der volken eene belangrijke wijziging zien ondergaan, want niet alleen dat de spoorwegen, reeds bij den aanleg, het meerendeel der beschikbare groote kapitalen in omloop brengen, maar bovendien brengen zij later eene geheele verandering te weeg in de bestaande betrekking tusschen productie en consumtie. De gemeenteraad had een werk van veelzijdig nut tot stand te brengen. Vooreerst toch moesten er finantieele middelen verzekerd en nieuwe ondernemingen aangemoedigd worden; tevens moest er niet weinig worden gedaan ter bevordering van den gezondheidstoestand der bevolking, door het aanbrengen van licht, ruimte en gestadige natuurlijke luchtverversching, hetwelk alles in de thans weggeruimde wijken vroeger ontoereikende was. Bovendien heeft de hoofdstad er veel mede gewonnen, dat er meer is opgebouwd dan afgebroken.

Na dit een ander te hebben aangevoerd, gaf Z. M. nog, met een enkel woord, zijne hooge tevredenheid te kennen over hetgeen er in de laatste tijden te Parijs, inzonderheid met het oog op de duurte der levensmiddelen, ten behoeve der minder gegoede klassen, gedaan was.

— De candidaturen voor de alhier op handen zijnde verkiezingen worden meer en meer bekend. De generaal Perrot, oud commandant van de nationale garde, zal candidaat der regering zijn voor het 3e kiesdistrict. In het 6e noemt men den heer Eck, als officieelen candidaat. In het 8e heeft de heer Perret zijn ontslag genomen als maire, om als onafhankelijk candidaat op te treden, terwijl hij in zijne functie zal worden opgevolgd door den heer Levy. Men weet nog niet, of hij de candidatuur van de regering zal aannemen.

Van de zijde der oppositie is er nog niets beslist, vooral wat de heeren Jules Favre en Bethmont betreft.

— De door Keizer Soulouque ingestelde orde van den Heiligen Faustinus is opgenomen onder de ridderordes, welke in Frankrijk mogen gedragen worden. Zijne zwarte Majesteit zal nu zeker niet in gebreke blijven, Frankrijk met een aantal decoratien van zijne orde te overstroomen.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 5 April. Volgens gerucht zouden, in onderscheidene takken van het bestuur, veranderingen plaats hebben. Zoo zou de aartshertog Wilhelm, die als alter ego des Keizers met het opperbevel des legers is belast, den aartshertog Albrecht, als gouverneur van Hongarije, vervangen, gedurende den tijd van een jaar, welke deze met verlof buitenlands zou doorbrengen.

— De handelsstand in de drie Scandinavische staten neemt alle maatregelen, om zich te bevrijden van zijne vroegere af hankelijkheid van het handelsjuk van Hamburg. Men wendt nu, ten opzigte der koloniale waren, de oogen naar de Hollandsche markt en op grond der vele betrekkingen, welke Noorwegen met Frankrijk en Engeland heeft, houdt men het voor gemakkelijk, om van daar, zonder Hamburgschen omweg, de overige goederen te bekomen, welke men in Noorwegen behoeft.

— Eergisteren had, in tegenwoordigheid van den minister-president en den minister van finantien, te Darmstadt, de eerste proeftogt op den nieuwen spoorweg naar Mainz plaats. Die proef is zeer bevredigend uitgevallen. Dit gedeelte der linie, hetwelk zich aan de eene zijde tot Aschaffenburg en aan de andere tot Bingen zal uitstrekken, zal reeds in de eerste dagen van Mei voor het publiek geopend worden.

Berlijn, 7 April. Het gerucht van het ontslag der beide aartshertogen, Ferdinand Maximiliaan en Albert, als gouverneurs, de een van Lombardije en de ander van Hongarije, wordt heden door de *Augsburger Zeitung* bepaald tegengesproken.

ZWITSERLAND.

Volgens een schrijven uit Bern van den 4den April, heeft het Zwitsersche gouvernement de netelige kwestie der verleening van het exequatur aan de nieuwe Fransche consuls, nog niet definitief in behandeling genomen, maar zou de beslissing daarom toch reeds zoo goed als zeker zijn. De *Bund* en de *Suisse*, twee Berner dagbladen, die met den maatregel volstrekt niet waren ingenomen, hebben er zich al aanstonds minder ongunstig over uitgelaten, zoodra de kwestie der paspoorten tot een bepaald resultaat was gekomen.

Er bestaat bovendien reden om te gelooven, dat men, bij de keus der titularissen, inzonderheid acht zal geven op de bezwaren, welke sommige locale belangen, ten aanzien van eene of andere candidatuur, zouden kunnen opleveren.

Wat de zaak der paspoorten betreft, hierin neemt de bondsraad reeds maatregelen, ten doel hebbende om alle paspoorten, die door tusschenkomst der cantonnale besturen worden toegezonden, aan te nemen en ze aan het visum der Fransche legatie te onderwerpen. Men besluit daaruit, dat de bondsraad zich niet zal kunnen houden aan zijne vroegere verklaring van het artikel in den *Moniteur* van 24 Maart, ten aanzien van den zin en de uitgestrektheid van het daarin gebezigde woord *Gouvernement*.

ITALIE.

Zaturdag avond den 3den April, werden te Turijn de lijkplegtigheden gevierd voor wijlen baron van der Duyn, nederlandsch gezant aldaar. De heer Fischer, consul der Nederlanden te Genua, was van daar naar Turijn gereisd om de plegtigheid te leiden, die door al de leden van het corps diplomatiek, zonder onderscheid, werd bijgewoond. Graaf Cavour, minister-president, die eenige dagen buiten de stad was gaan doorbrengen, had zich door graaf Salmour, secretaris-generaal bij het departement van buitenlandsche zaken, laten vertegenwoordigen. De protestantsche leeraar Bert spak de gebruikelijke gebeden uit. Het stoffelijk overschot wordt naar 's Gravenhage gezonden, om daar in het familiegraf te worden bijgezet.

— De redacteur van *le Progrés*, een te Chambéry verschijnend blad, is, op verlangen van den franschen gezant te Turijn, wegens beleediging van keizer Napoleon III, in staat van beschuldiging gesteld.

— Nadat de hoogeschool van Padua door de Oostenrijksche regering gesloten was, als een gevolg der door de studenten aan den dag gelegde vijandige demonstratie, heeft die regering denzelfden maatregel, wegens hetzelfde motief, toegepast op de hoogeschool te Pavia.

— Berigten uit Genua ontvangen, loopende tot den 2den April, melden, dat het proces tegen de personen, die zich te Livorno aan opstand tegen het wettig gezag hebben schuldig gemaakt, voor het hof van Lucca geeindigd is. Acht der beschuldigden zijn ter dood veroordeeld en elf tot levenslangen dwangarbeid. Vijf der laatsten zijn Sardinische onderdanen.

— Uit Napels wordt, onder dagteekening van den 30sten Maart, berigt, dat het proces tegen de beschuldigden in de zaak der Cagliari wordt voortgezet. De heer Lyons is weder vertrokken. De kapitein en equipagie van de Cagliari zijn naar Genua teruggekeerd. De Sardinische consul volgt den gang van het proces met de meeste naauwgezetheid.

SPANJE.

Volgens de Spaansche berigten heeft de terugroeping van lord Howden, bij de liberale partij te Madrid, eene algemeene sensatie verwekt. Men houdt dien maatregel voor een onfeilbaar teeken van eene verandering in de politiek van het Engelsch gouvernement. Naar men verneemt, heeft de lord reeds adressen van dankbetuiging ontvangen en was er sprake van eene manifestatie,

die men verwacht, dat bij zijne afreis wel zal plaats hebben. Ten gevolge der beteekenis, welke men aan zijn vertrek meent te moeten geven, en die men rekent dat in verband staat met de terugroeping van den heer de Turgot, was er reeds bij het vertrek van den vorigen koerier eene volksmassa voor het hôtel der Britsche ambassade op de been gekomen. Daar er zich evenwel op dit oogenblik geen Engelsch zaakgelastigde te Madrid bevindt, zal lord Howden tot de aankomst van den heer Buchanan op zijnen post blijven. Volgens nadere informatië blijkt al verder, dat het gerucht, als zouden de beide takken der koninklijke familie het onderling oneens zijn geworden, ten eenemale van allen grond ontbloot is.

Uit bijzondere brieven blijkt, dat de raad van ministers zich op dit oogenblik bezig houdt met te beraadslagen over de kwestie der teruggave aan de geestelijkheid van de kerkelijke goederen, die onverkocht gebleven zijn.

De commissie van de Spaansche Cortes, belast met het opmaken van een rapport nopens het ontwerp op de drukpers, is, gelijk hare zamenstelling deed verwachten, over het algemeen gunstig voor het voorstel gestemd. De eenige bepaling, welke eene min of meer ernstige oppositie heeft ondervonden, is die nopens de in beslag neming der dagbladen. Men is van oordeel, dat hierdoor een te ruim veld gelaten wordt voor willekeur. Verscheidene leden der commissie hebben dan ook verklaard, dat eene wijziging op dat punt hun noodzakelijk voorkwam. De minister van binnenlandsche zaken schijnt van zijn kant zich niet tegen een amendement, in den geest der commissie, te zullen verzetten.

Een lid van den senaat, de heer Tejada, die het licht schuwt, heeft het voorstel gedaan, om de discussien van dat ligchaam voortaan geheim te houden, en geen ander verslag van de zittingen te geven dan een officieel extract, dat aan de dagbladen ter opname zal worden toegezonden. Dat het voorstel weinig kans heeft van aangenomen te worden, ligt voor de hand, niettegenstaande in den senaat vele reactionnairen zitting hebben.

ZWEDEN

Te Parijs is de tijding ontvangen, dat in Zweden eene ministerieele crisis bestaat, veroorzaakt, doordien onderscheidene ministers de benoeming van den heer Due, Noorweegsch staatsraad, tot Zweedsch gezant te Parijs, niet hebben willen bekrachtigen. Als grond voor die weigering geven zij op, dat de heer Due noch van adel noch een geboren Zweed is.

GRIEKENLAND.

Uit Athene schrijft men, dd. 27 Maart, dat aldaar onlangs is overleden George Conduriottis, een van de beroemdste mannen uit den tijd van den onafhankelijkheids oorlog. Van 1823 tot 1826 was hij president van de grieksche republiek en verscheidene malen minister onder koning Otto. De familie Conduriottis, gewis de rijkste, bij het uitbreken van den oorlog in 1821, van het toemalige Griekenland, verarmde ten gevolge van de onlusten, zoodat een klein gouvernements-pensioen de laatste dagen van den grooten man moest ondersteunen. De koning heeft een algemeenen rouw voor vijf dagen bevolen en beantwoordt daardoor tevens aan den eerbied en de gehechtheid, die de natie voor haren grooten kampioen koesterde. De grieksche gezant te Constantinopel is een zoon van den overledene.

CHINA.

De zaken in Canton schijnen tot geene beeindiging te raken en worden hoe langer zoo ingewikkelder.

Het is volkomen waar, dat de Hoppo gearresteerd is en Pihkwei onder toezigt staat, en dat zulks geschied is, omdat eerstgenoemde getracht heeft, de stad heimelijk te verlaten, en de laatste op het punt stond, om met den regter naar Fatshau te vertrekken, nadat hij eerst zijn zegel en zijne dienaren daarheen had gezonden; maar, zoo ver wij weten, is er niets waar van het onwaarschijnlijke gerucht, dat Pihkwei verspreid heeft, dat Hwang, de nieuwe Gouverneur Generaal, last zoude hebben om Canton weder in te nemen. De Cantonners vermeenen, dat Hwang zulke bevelen gekregen heeft, en van daar hun panische schrik. Zij verkeeren tevens in de meening, dat hij slechts de schijnbare vertegenwoordiger van hun keizer is, en dat de verwacht wordende gebeurtenissen, die nu reeds hare schaduw vooruitwerpen, door zekeren Lok Hing Cheang, een inboorling van Kwangtung, zullen geleid worden.

Hwang-tsun-han, zegt men, bevindt zich op twintig mijlen afstands van de stad. Pihkwei en de andere ambtenaren hadden de stad willen verlaten, om hem te ontmoeten, daar zij vreesden, dat de mindere Mandarijnen, die vóór hen gevlugt waren, hun langer vertoeven zouden laken en hunne hoofden in gevaar stellen. Thans is Pihkwei aan de zorg van eenen ondergeschikten kapitein toevertrouwd, met vijftig man van het 1ste Bataillon koninklijke mariniers, die tot zijn groote ontsteltenis bij zijn *Yamun* zijn ingekwartierd.

Het schijnt ook zonder twijfel, dat eene groote menigte dapperen in de nabijheid van Canton worden verzameld en (wat nog meer vermelding verdient): wij hebben het berigt ontvangen, dat pogingen in het werk worden gesteld, om de Tartaren en de Keeha, of genaturaliseerde Tartaren in Canton, die te zamen omtrent 20000 strijdbare mannen tellen, over te halen, om zich voor een opstand tegen de bondgenooten in gereedheid te houden. In eenen brief aan een zijner bekenden, geeft een hooggeplaatst Tartaarsch officier in Canton als zijn gevoelen omtrent deze zaak te kennen, dat de Tartaren aangehitst worden door agenten der rebellen en door dieven, die de baniermannen willen benadeelen en het volk plunderen, wanneer deze hunne bezittingen uit de stad zullen dragen, en hij uit den ernstigen wensch: »dat de groote generaal, die zich in Kwoon-Yam-Shan bevindt" - Generaal Stranbenzee, - onmiddellijk maatregelen moge nemen, om deze misleiding der Tartaren tegen te gaan." Deze uitdrukking moge niet veel waard wezen, maar de geuitte wensch bevestigt het gerucht ten volle, dat de Tartaren en de Keeha geheimzinnige vergaderingen gehouden en heimelijk een voorraad wapens ontvangen hebben.

De laatstgenoemde klasse van menschen is onder de Chinezen bekend om hare gestalte en kracht; zij spreken alleen Mandarynsch en, toen zij uit Kwangsi kwamen, vestigden zij zich, omstreeks het midden der zeventiende eeuw, in Canton.

Een officier der nachtelijke patronille vond eens des nachts, op zijne ronde, eene der straatpoorten op slot en, toen hij bezig was, om daar over te klimmen en ze te openen, werd er op hem gevuurd en was hij bijkans doodgeschoten.

Toen een heer, in des Consuls dienst, in een draagstoel gezeten, door de omstreken der stad naar de rivier ging, werd hij door een volkshoop omringd, die gedeeltelijk uit winkeliers bestond en hem zoodanig uitjouwde en bedreigde, dat hij elk oogenblik verwachtte, aangevallen te zullen worden. Twee der winkeliers, die deel aan dezen oploop hadden genomen, werden naderhand in verzekerde bewaring genomen en gegeeseld. Zij werden ook beboet, de een met $ 100 en andere met $ 50, welke sommen op staanden voet werden voldaan.

Het toezigt, waaronder Pihkwei, Han, de Hoppo en Tsai, de regter, in Pihkwei's *Yamun* geplaatst zijn, schijnt tot dusverre nog geene kwade gevolgen na zich gesleept te hebben, en het volk schijnt het zelfs dwaas te vinden, dat hunne overheden zich in zulk eene belagchelijke stelling bevinden, of wel zij beschouwen de zaak als hun niet regtstreeks aangaande.

Met de jongere ambtenaren van het tolkantoor had er eenige moeijelijkheid plaats gevonden, doch deze werd spoedig door den Hoppo in orde gebragt. De hoogere ambtenaren genieten alle gemakken, om hunne bezigheden voort te zetten en worden aan niet meer banden gelegd, dan noodzakelijk is, om zeker van hunne personen te zijn. Hun vertrek uit de stad zoude met slechtere gevolgen gepaard geweest zijn dan hun arrest, en er bestaat geen twijfel, dat zij voornemens waren te vertrekken.

In de oude stad zijn vele winkels gesloten en de straten zien er niet zoo levendig meer uit als vroeger het geval was, maar deze toestand is in de laatste dagen niet toegenomen; in de nieuwe stad merkt men zulks niet op en in de westelijke omstreken wordt het naauwelijks bespeurd.

H. M. Consulair Bureau en ook dat der Amerikanen zijn nu, op de rivier te Canton, gestationneerd.

De man, die den policiedienaar der Marine gewond heeft, is verleden Maandag, bij de poort zelve, waar hij de misdaad bedreef, opgehangen. De Commissarissen vroegen Pihkwei, om hem volgens de Chinesche wijze te laten wurgen; maar de oude heer antwoordde, dat hij dit verzoek niet mogt toe staan, daar de schuldige niet naar de Chinesche wet was verhoord geworden.

Onder andere proclamatien, door den General Straubenzee onlangs uitgevaardigd, is er eene, waarbij gelast wordt, dat alle ledige huizen met de deuren open staan en door iemand moeten bewaakt worden, opdat de policie den dieven verhindere er zich in te verschuilen; bij een tweede, wordt het den chinezen verboden, na achten des avonds, op straat te wandelen; eene derde behelst de arrestatie van alle personen, die het zouden durven wagen, om met wapens of kruid in hun bezit de stadspoorten uit te gaan, terwijl eene vierde het neêrhalen van alle huizen, die digt bij de stadsmuren gelegen zijn, gebiedt. Ook de commissarissen hebben eene proclamatie uitgevaardigd, die zeer noodzakelijk is, maar naar alle waarschijnlijkheid van niet veel invloed zal zijn, namelijk het verbieden van omkoopingen van in dienst zijnde chinezen.

Eene zekere geheimzinnigheid hangt over Canton en hare omstreken. De magteloosheid van Pihkwei sedert zijne aanstelling van uit Peking, de wijze, waarop hij zich tot loutere onderwerping bepaald heeft, het ongeduldige verlangen der chinesche overheids personen, om de stad te ontvlugten, het wegblijven van den keizerlijken commissaris, de panische schrik onder de bevolking en het verleiden der Tartaren, alles verlevendigt de verdenking, dat de beweging van Lord Elgin naar den kant van Peking het bestuur aldaar genoopt heeft, om beslissende maatregelen tegen de vreemdelingen te nemen, of zijne offensive maatregelen te bepalen bij het houden van Canton in zulk een toestand, dat er geene troepen en kanonneerbooten meer van daan kunnen gezonden worden.

— Het volgende, aan de *North China Herald* van den 19den ll. ontleend, berigt deelt omstandig de antwoorden van den Keizer van China aan de vreemde gevolmagtigden mede.

Op den 25sten Maart, ontvingen de vier gevolmagtigden gelijktijdig eene dépêche van Ho, den Gouverneur van de Two Kiang, en eene van Chou, den Gouverneur van Kiang Soo, waarin aan zijne Exc. Lord Elgin, den Britschen minister, te kennen gegeven werd, dat zij eene mededeeling van Yu, den minister van staat, ontvangen hadden, behelzende:

Dat Yu Lord Elgin's dépêche ontvangen en zich met haren inhoud volkomen bekend had gemaakt; dat Ho en Chou den Britschen gevolmagtigde wenschten mede te deelen, dat, met opzigt tot de Cantonsche kwestie, Yeh, door zijne majesteit Heinfung, uit zijne betrekking was ontslagen, omdat hij zich daarin niet behoorlijk gedragen had, en dat Hwang- tsung- han in zijne plaats tot Gouverneur-generaal van de Two-Kwang en tot commissaris voor de buitenlandsche zaken te Canton was benoemd geworden; dat Hwang reeds naar die stad vertrokken was en derhalve de Britsche gevolmagtigde zich naar die plaats moest begeven, om de geschillen te vereffenen, hetgeen ook volgens den inhoud van het tractaat zoude zijn. Dat aangezien de chinesche wet aan ministers van staat verbiedt, om met vreemdelingen eenige gemeenschap te houden, hij Yu, minister van Staat, den Britschen gevolmagtigde geen regtstreeksch antwoord kon geven, en dat Ho en Chou zulks van zijnentwege doen zouden, door de bovenstaande mededeeling aan den Britschen gevolmagtigde kenbaar te maken.

De inhoud der dépêche door Z. E. den heer Reed, gevolmagtigde der Vereenigde Staten, ontvangen, was van eenigzins verschillenden inhoud en luidde aldus
Dat zij- de gouverneur, generaal Ho en gouverneur Chao
eene dépêche van Yu, minister van staat, hadden ont
vangen, hun mededeelende, dat hij de dépêche van de
minister der Vereenigde Staten had ontvangen; dat h
hem verheugde te zien, dat het Amerikaansche gouver
nement zich niet met de aanmatigende handelingen d
Britsche en Fransche gouvernementen te Canton h
ingelaten, maar zich stiptelijk aan het tractaat g
houden, dat tusschen het Amerikaansche gouvernem
en China was gesloten geworden; dat het daardoor zij
goede trouw en gevoel van eer had aan den dag g
legd; dat aangezien Yeh de buitenlandsche zak
te Canton, verkeerdelijk had behandeld, zijne Majes
hem uit de dienst ontslagen, en Hwang- tsung-h
in zijne plaats had aangesteld, als gouverneur- gener
van de Two Kwang en Commissaris voor de buit
landsche zaken te Canton; dat Hwang bevel
Zijne Majesteit had ontvangen, om de zaken te Cant
op een vriendschappelijken voet te regelen, en zulks in ov
eenstemming met de grondbeginselen van regt en b
lijkheid; dat de Amerikaansche gevolmagtigde derha
Hwang-tsung-han te Canton moest te gemoet ga
om alle betwiste punten te beslissen, en dat, in h
danigheid van Chineschen Minister van staat, het
Yu verboden was, om met vreemdelingen eenige versta
houding te hebben, en hij derhalve geen regtstreeksch a
woord aan den minister der Vereenigde Staten geven ko

Door tusschenkomst van Ho en Chou, werd
zijne Excellentie den Graaf Poutiatine, Russisch gev
magtigde, door Yu bekend gemaakt, dat, aangezien
Russisch Gouvernement nog nooit eenige tractaatsreg
met China bezeten had, terwijl de Russen in de vijf hav
werden toegelaten om handel te drijven, zij ook geene
denen hadden, om zich met de Cantonsche zaken in te
ten; dat, aangezien aan Graaf Poutiatine de commi
was opgedragen, om de Russische en Chinesche gren
aan de Amoor rivier te regelen, en er door zijne M
jesteit Heinfung ook een commissaris was aangeste
om die grenzen in gemeenschap met graaf Poutiat
vast te stellen, hij derwaarts moest vertrekken en alle
staande geschillen vereffenen, waarna hij een antwoord v
het bureau voor buitenlandsche zaken te Peking zou
ontvangen; dat hij, dus doende, ingevolge den inho
der oude tractaten van Rusland met China, zoude han
len en dat Ho en Chou den graaf Poutiatine uit di
hoofde verzochten, om zich zoo spoedig mogelijk na
de Amoor te begeven.

DE HANDEL OP JAPAN.

(*Derde beschouwing*).

Menig een deelt het gevoelen, dat de Nederduitsche taal
in Japan zal bevoorregten. Dit gevoelen is zeer natuurlijk: m
vernam steeds, dat de Nederduitsche taal in Japan die der
leerden was, ja zelfs, dat die aan het Hof van den keizer te J
gesproken werd. De hoogleeraar *Hoffman* zegt te regt (1) „
thans de talen van het westen en vooral de Nederduitsche, m
en meer in Japan beoefend worden, was te voorzien, maar d
beoefening bepaalt zich vooreerst tot het tolkengilde en tot en
geleerden, die de kennis der Nederduitsche taal als eene brug
zigen, waarover de niet meer misbare kundigheden van het we
in Japan kunnen worden ingevoerd. Het Nederduitsch is de
taal in Japan niet, en zij zal het ook wel nimmer worden,
min als het Japansch de hoftaal in Nederland. Wij hebben
fabel, als ware de Nederduitsche taal in Japan de hoftaal,
een knappen stuurman te danken, die herhaaldelijk, in deze h
danigheid, Decima en Nagasaki gezien had en, toen in 1846
gerucht liep, als zoude er een buitengewoon gezant naar Ja
vertrekken, dezen als gids wenschte te vergezellen. Om d
voor in aanmerking te komen, moest betoogd worden, dat
kennis van de Japansche of de Chinesche taal overbodig was.
de Nederduitsche taal werd dus in Couranten als de Japans
hoftaal uitgekreten. Eene fabel, voor ons gevoel zoo streelend
deze, moest haren verdichter overleven."

Wij beamen ten volle het door Professor *Hoffmann* ter ne
geschrevene en zullen trachten aan te toonen, 1°. dat de ke
van onze taal in Japan ons niets gebaat, maar integendeel
eerder beletselen in den weg gelegd heeft; 2°. dat wij ge
meer uitgebreide litteratuur over Japan in onze taal bezitten
andere landen, maar dat integendeel de voornaamste werken in
Nederland vreemde talen geschreven zijn.

Ten bewijze van onze eerste stelling, dienen wij de vraag
beantwoorden, wie toch zijn de personen, die in Japan Nederdui
verstaan?

Dit zijn de tolken en geleerden: het volk kent die taal niet.
Het belang der tolken brengt mede, dat er niet vele Jap
ners zijn, die de Nederduitsche taal en zoo min mogelijk Ned
landers, die de Japansche taal magtig worden. Zij zijn dan
zeer schoorvoetend in het geven van onderrigt in hunne t
daar zij zeer goed begrijpen, dat het met hunne magt over
Nederlanders gedaan is, zoodra deze daarin ervaren zijn.

Zij toch zijn het, die de zaken aan hunne regering overbren
en zij doen dit op eene wijze, waarop geene contrôle mogelijk
zij maken dus van hunne positie gebruik, naar mate hun be
het medebrengt. Tot staving van dit ons beweren, halen wij
aan, hetgeen *Meijlan*, op bladz. 243 van zijn werk over
handel op Japan, mededeelt. „In 1792 werden de dwarsk
Kozak, de opperrapporteur *Zwbij* en de onderrapporteur *Ki*
mitsgaders al de opper- en ondertolken in staat van arrest
steld: de drie eerstgenoemden in de gewone gevangenis, de overi
onder bewaring van de wijkmeesters. Bij onderzoek der zaak, b
hunne misdaad te zijn, dat zij, in de vertaling van het bevel
1790, zoodanig als die aan de opperhoofden was overgeleverd, had
weggelaten de aan het slot voorkomende bedreiging, dat, bijald
de Nederlanders op het verkrijgen van meerder koper mogten
dringen, dit hun niet alleen zou geweigerd, maar dat de d
voor aangebragte goederen zouden verbrand en hun de han
geheel en al opgezegd zoude worden. Zij werden vervolgens daarvo
gestraft, de gemelde drie eersten met ontzetting van hunne amb
en eene gevangenis van vijf jaren, de overige ópper- en ond
tolken met een arrest van vijftig dagen.

Ten aanzien van den Heer *J. Titsingh* vinden wij, in hetzel
werk, op bladz. 211, vermeld, dat hem bij zijne onderhandelin
voornamelijk twee moeijelijkheden in den weg stonden „de ver
gaande baatzucht van een der gouverneurs van Nagasaki
de ontrouw der tolken, die geheel naar hunnen zin de zaken
den handel voordroegen en afmaakten, zonder zich aan de ver
gen der opperhoofden veel te bekreunen, vindende zij altijd ligt
een zoogenaamd bevel van den gouverneur, wanneer zij een
te sterken tegenstand van de zijde der ambtenaren van de Ma
schappij ondervonden," en, op bladz. 113, „dat de Heer *Titsing*
eenen leerling tolk had gewonnen, die, met voorkennis van de
gouverneur, gebezigd werd, om de briefwisseling, die door m
del der tolken gevoerd werd, andermaal te vertalen en over
leveren, ten einde aldus het mogelijk bedrog der tolken in d
vertaling voor te komen. Het jonge mensch, zeggen de opper
hoofden, stierf kort daarna, niet zonder vermoeden van door ver
gif te zijn omgekomen."

---

(1) Zie de voorrede van het werk: Proeve eener japansche
spraakkunst van Mr. *J. H. Donker Curtius*, toegelicht, verb
en met uitgebreide bijvoegselen vermeerderd door Dr. *J. Hoff*
mann, Hoogleeraar in de japansche en chinesche talen.

Ook de Heer *Doeff* moest het nadeelige van het onderhandelen, door bemiddeling van Japansche tolken, ondervinden en was bijna het slagtoffer van het eigenbelang van twee Japansche tolken geworden; alleen zijne vastberadenheid en kennis van de japansche taal redden hem van zijnen ondergang. (2)

Twee tolken toch wenschten hem den voet te ligten, daar zij door den Heer *Cassa* (die door den gouverneur-generaal *Raffles* gezonden was, om den Heer *Doeff* te vervangen) door geschenken in zijn belang waren gewonnen, en als middel bezigden zij de beweering, dat het opperhoofd *Doeff* meer met de wetten en inrigtingen bekend werd dan de japansche staatkunde toeliet.

En hoedanig is het met de kennis der tolken van de Nederduitsche taal gesteld? Wij kunnen deze vraag niet beter beantwoorden, dan door aantegeven wat op Decima bekende personen hebben aangeteekend.

Kaempfer reeds geeft niet zeer hoog op van hunne taalkennis (3), doch daar zijn oordeel, om zijne oudheid, zoude kunnen verworpen worden, willen wij hier getuigenissen van latere dagteekening doen volgen.

De Heer *Overmeer Fisscher* zegt: „De tolken zijn over het algemeen weinig in de Hollandsche taal bedreven; zij spreken dezelve buiten den negotietijd weinig, en schrijven nog minder die taal; er wordt van hen niet meer gevergd dan de gouvernements orders verstaanbaar over te leveren, en door hunne tusschenkomst de behandeling der zaken te bespoedigen, waartoe geene groote taalkennis vereischt wordt."

In het werk van den Heer *van Assendelft de Coningh*, getiteld *Mijn verblijf in Japan*, wordt ons, op bladz. 37, het navolgende dienaangaande medegedeeld: „Alhoewel de knapste tolken zeer goed uit onze taal in de hunne kunnen vertalen, zijn zij echter in hun spreken en briefschrijven kluchtig genoeg."

Hij deelt eenige dier kluchtige briefjes mede, welke waarlijk niet ten bewijs strekken voor de bedrevenheid der japanners in het Nederduitsch. (4) Op den tegenwoordigen oogenblik is die kennis nog niet veel gevorderd; wij hebben daarvan aardige staaltjes ontmoet.

Ook de japansche *geleerden* kunnen wel de in de Nederduitsche taal gedrukte boeken lezen, maar die taal zelve kunnen zij niet spreken, en gesteld zij konden zulks, dan nog zoude het hun niet veroorloofd zijn.

Meijlan zegt reeds in zijn aangehaald werk: „Het is aan den Nederlanders, althans openlijk niet, vergund, eenig onderhoud met een Japanner te hebben als door middel der tolken, en de tolken mogen tot dat einde niet bij een Nederlander komen, dan in tegenwoordigheid van een Ottena of Kasseris, het ambt van Ottena waarnemende, om toe te zien, dat er niets strijdig met de wetten en bepalingen voorvalle.

Bij het vertrek van het laatste handelsschip, was die bepaling nog van kracht en ons is ten stelligste verzekerd, dat aan de Compradoors (5) het bevel hernieuwd is, om niet bij de Nederlanders te gaan, dan vergezeld van een tolk en een Ottena, hoewel er onder de Compradoors zijn, die beter Nederduitsch spreken dan de tolken, die voor hen moeten vertalen.

Zeer juist wordt dan ook het tolken-collegie geschetst door *Fraissinet* (6), waar hij zegt: „Onder alle collegien, die op Decima werkzaam zijn, wordt dat der tolken voor de Hollanders met reden beschouwd het nadeeligste voor hunne vrijheid en belangen te zijn. Het is eene berekening van het Japansche gouvernement om, door het groot aantal tolken, de kennis van de landtaal voor de handelingen onnoodig te maken, ten einde hen zooveel mogelijk onkundig te laten omtrent deszelfs tegenwoordigen toestand, magt, zeden, wetten, handel en geschiedenis.

Dat de tolken steeds trachten te beletten, dat hunne taal buiten hun land beoefend wordt, meenen wij voldingend te kunnen aantoonen, door het geen *Doeff* ons mededeelt omtrent het door hem met behulp der tolken, vervaardigd woordenboek; hij verhaalt dienaangaande: „Het was mij niet onbekend, dat ik dit werk bij mijn vertrek uit Japan, niet zou mogen behouden, hoewel ik alles eigenhandig schreef; want de wet verbiedt, dat men iets van dien aard uitvoert, en de *Argus* oogen der tolken hadden mij van alle zijden hebben bespied. Ik zorgde dus, in het geheim en van eene onverdachte zijde, voor een afschrift, hetwelk ik mede nam, doch 't welk mede het algemeen verlies mijner papieren niet heeft kunnen ontsnappen. Mijn oorspronkelijk opstel of kladt, gaf ik den zoon des dwarskijkers van het collegie der tolken, bij mijn afscheid, ten geschenke en verwijderde dus alle ongunstige vermoedens."

Ook uit de Proeve van de Japansche spraakkunst van den heer *Donker Curtius* meenen wij te kunnen afleiden, dat de tolken ook thans nog niet bij de beoefening der Japansche taal gretig de hand bieden. Op bladz. I van het voorberigt, lezen wij: „Het handschrift was in November 1855 uit Japan verzonden, nadat de heer *Donker Curtius* een afschrift daarvan aan het tolken-collegie bij de Factorij van den Nederlandschen Handel te Nagasaki had aangeboden, om de gevoelens van dat ligchaam daar omtrent te vernemen. De destijds buitengewone drukte in de haven van Nagasaki had evenwel aan dit collegie den tijd niet vergund om, vóór de verzending van het handschrift naar Europa, aan dezen wensch te voldoen."

Het laatste gedeelte van deze verklaring kunnen wij maar niet zoo gereedelijk aannemen. Vóór de komst toch van het stoomschip Soembing, was er geen detachement aanwezig, zoo dat de tolken hun tijd niet behoefden te besteden met het vertalen bij de lessen, welke later door de officieren en onderofficieren werden gegeven. Vergelijken wij daarbij de werkzaamheden der tolken, vóór het vertrek van de laatste handelschepen in 1857, dan komen wij tot eene geheel andere gevolgtrekking. De tolken hadden het toen zeer druk met het verleenen van hun bijstand in het les geven, zoowel door de officieren en onderofficieren van het detachement als door den Nederlandschen geneesheer, als ook met het beredderen van den handel en het voeren van onderhandelingen. De werkzaamheden gingen geregeld voort, niettegenstaande er twee opper-tolken, twee leerling-tolken, twee ondertolken en twee leerling-ondertolken gevangen zaten. Toen konde men zeggen, dat het tolken-collegie met werk overladen was, doch zulks was geenszins in 1855 het geval. Wij kunnen toch niet vooronderstellen, dat Mr. Donker Curtius zijne spraakleer, in de laatste dagen vóór het vertrek van het handelschip, aan het tolken-collegie zal hebben gegeven. Neen, wij houden het er eerder voor, dat zij *deze* verontschuldiging hebben te baat genomen, om geene goede spraakkunst te leveren. Wij moeten zeggen *geene goede spraakkunst*, als wij in aanmerking nemen, dat het geheele werk van den heer Donker Curtius eigenlijk eene spraakkunst van Professor *Hoffmann* geworden is: zooveel is er aan *veranderd*, *verbeterd*, *uitgelaten* en *bijgevoegd*.

Bleven nu de Japansche tolken zich, alware het dan ook gebrekkig, bij het Nederduitsch bepalen, dan ten minste zouden wij nog het geringe voorregt genieten, dat andere natien zich van iemand moesten voorzien, die de Nederduitsche taal verstond. Doch dit is het geval geenzins, daar de Japansche tolken ook andere talen en voornamelijk het Engelsch bestuderen.

(2) *Doeff*, Herinneringen uit Japan, blaz. 237 en volg.

(3) The history of Japan.

(4) Twee derzelven willen wij hier slechts aanhalen.

Aan den heer capitain.

Wij verzoeken U neder (nederig) beschuiten met suiker voor ons aan te bieden; als het U believen zal, zullen wij onzen honger vermijden.

Bij al wat aan boord wordt gezonden, wordt een geleide briefje gevoegd. Zoo hoorde ik nu, dat voor eenigen tijd de gezagvoerder van zeker schip door den compradoor vier varkens liet zenden; de scheepsdoctor, die aan wal was, voer met dezelfde prauw, die de varkens bragt, mede en werd dus ook op het geleidebillet aangeteekend. De eerste stuurman ontving alzoo de volgende kennisgeving:

Aan den Opperman:
een pees (stuks) dokter...... 1
vier pees varkens............ 4

te zamen 5 personen.

(5) De compradoors zijn de leveranciers van de dagelijksche benoodigdheden op Decima.

(6) *E. Fraissinet*. Le Japon. Histoire et description. Rapports avec les Européens. Expédition Américaine.

De Japanners beginnen ook reeds in openbare stukken eene andere taal dan het Nederduitsch, en wel het Engelsch, te gebruiken. Vroeger was het steeds de gewoonte, in de Nederduitsche taal geschrevene havenreglementen aan boord der vreemde schepen te zenden; later werden Nederduitsche en Engelsche gebezigd; maar nu werden te Hakodate havenreglementen, in de Engelsche taal geschreven, aan boord gebragt, ja zelfs op een Nederlandsch oorlogschip. De heer *Fabius* toch deelt ons, in zijn reeds vroeger vermeld rapport, mede: „Bij aankomst te Hakodate, zijnde de eerste door mij bezochte plaats, dacht ik aanvankelijk eene kleine moeijelijkheid te zullen ondervinden, aangezien, het anker gevallen zijnde, een ambtenaar en een Nederlandsche tolk aan boord kwamen, die mij een in het Engelsch gesteld havenreglement overreikten, hetwelk ik weigerde aan te nemen met te zeggen, dat ik in Japan, waar een Nederduitsch tolken-collegie gevestigd is, geen officieel stuk van de Japansche zijde, dat in de Engelsche taal gesteld was, verlangde aan te nemen en alzoo verzocht, het mij in de Nederduitsche taal te brengen".

Een Nederlandsch oorlogschip komt in de baai van Hakodate en er wordt een in het Engelsch gesteld havenreglement aan boord gebragt! Men zoude kunnen meenen, dat de Nederlandsche vlag te Hakodate niet bekend was; doch zulks mogen wij niet aannemen, daar de ambtenaar, die aan boord kwam, van een Nederlandschen tolk vergezeld was. Die tolk was vroeger (zoo als wij vernomen hebben) op Decima werkzaam, en eerst sedert eenige jaren te Hakodate geplaatst. De heer *Fabius* verwonderde zich dan ook over de vorderingen, die de tolken aldaar bereids in de Engelsche taal gemaakt hadden, lasschende zij, tusschen zeer gebrekkig Nederduitsch, eene menigte Engelsche woorden in. Bedoelde tolk, die vroeger een bekwaam Nederduitsch tolk was, sprak nu die taal gebrekkig en doormengd met Engelsch. En zulks is geen wonder! Te Hakodate vertoonden zich geene Nederlandsche schepen; ja zelfs, werd de heer *Fabius*, die, naar wij meenen, in 1855 in last had, ook Hakodate te bezoeken, door den heer *Donker Curtius* uitgenoodigd, zich niet derwaarts te begeven. Ten gevolge hiervan, werden wij eerst een jaar later officieel bekend met hetgene op Hakodate en Simoda voorviel.

Ook lezen wij in een noot, op bladz. 19 van de reeds vermelde spraakkunst voorkomende, dat er een werk bestaat, getiteld: *San go ben ran* d. i. gemakkelijk overzigt van drie talen, hetwelk eene in drie deelen, vermoedelijk te *Jedo* uitgegevene, woordenlijst bevat, waarin, behalve de Chinesche en Japansche, ook Fransche en Nederduitsche woorden voorkomen. Dit boek werd den heer *Hoffmann*, door het Ministerie van kolonien, ter inzage verleend. Hieruit alsmede uit de aanvragen der Japanners om Engelsche en Fransche werken, die wij vermeld vinden in de *Bladen over Japan* van den heer *Levijssohn*, blijkt, dat de Japanners het van belang achten met die talen vertrouwd te worden, zoo zelfs, dat zij zich de moeite en kosten getroost hebben, zulk een werk in hout te doen snijden. Dit werk is in 1854 in druk verschenen. Wij leiden daaruit af, dat de Japanners reeds *vroeger* de behoefte gevoelden, om ook andere talen dan de Nederduitsche in hun land te beoefenen. Nemen wij nu eens aan, dat er geen tolken-collegie had bestaan, als dan waren de Nederlanders genoodzaakt geweest, zich de Japansche taal eigen te maken en zij zouden niet van vreemden hebben afgehangen, zoo als zij nu sedert ruim een paar honderd jaren deden; zij waren dan zelve in de gelegenheid, hunne belangen aan hooger geplaatste personen voortedragen en vele onaangenaamheden en vernederingen zouden daardoor voorkomen zijn. Wij meenen met het bovenstaande voldingend te hebben aangetoond, dat de kennis der Nederduitsche taal in Japan ons niet gebaat, maar wel benadeeld heeft.

Ten tweede willen wij alsnu aantoonen, dat wij geene uitgebreidere litteratuur dan andere volken over Japan bezitten, maar integendeel, dat de voornaamste werken over dat land in aan Nederland vreemde talen geschreven zijn.

De werken, door de Jesuiten uitgegeven, werden in het Latijn of Portugeesch geschreven.

Het werk van *Kaempfer* is oorspronkelijk Duitsch, doch door de zorg van den ridder *Sloane* in het Engelsch overgebragt en uitgegeven.

Thunberg schreef in het Zweedsch en in het Latijn.

De geschriften van *Titsingh* verschenen in het Engelsch.

De heer *Fraissinet*, redacteur du moniteur des Indes Orientales et Occidentales, schreef in het Fransch.

Golownins lotgevallen bestaan in het Fransch, Engelsch en Nederduitsch en eindelijk, wat de kroon op alles zet, verschenen de groote werken van *Jh. von Siebold* in het Duitsch, Latijn of Fransch.

Wij zouden deze lijst met nog vele namen van vreemde schrijvers kunnen verrijken, ware het niet, dat ons blad zich daartoe slecht eigent en wij alleen hebben willen doen zien, dat wij ons zelven niet moeten verblinden door de krachten van andere natien te minachten, als ook dat de Nederlandsche koopman dubbele activiteit behoort aantewenden, om de concurrentie in Japan vol te houden.

(Redactie.)

Ingezonden Stukken.

Eene Vergissing.

Tot mijne groote verwondering las ik, in No. 41 van het *Bataviaasch Handelsblad*, eene advertentie van eenige klanten der *Boulangerie Française*, waarin zij klagen, dat het Fantaisie brood, in weerwil der prijsverhooging, met den dag slechter wordt.

Hoe vermetel! Weet ge dan niet, Koeije Ollandèrs! dat de *Boulangerie Française* er niet mede gekscheert, wanneer men haar Fantaisie brood aantast? Ik heb het ondervonden. Mijn luimig artikeltje in den Java-bode van den 28sten April jl., waarin ik toevallig ! ! !, zoo als nu blijkt, *de waarheid* heb gezegd, heeft mij bijna een proces op den hals gehaald. De heer Leroux is het mij ten minste, als vertegenwoordiger dier bakkerij, komen aanzeggen en voegde mij toen toe: „Et alors Monsieur! vous saurez combien ça vous coutera". Ik ril er nog van; misschien is het ook maar Fantaisie geweest, want de gevolgen dier bedreiging hebben zich tot dus verre niet geopenbaard. Maar wie weet . . . en daarom, wees voorzigtig, gij klagers!

Intusschen heb ik mij in dat artikeltje vergist en doe *amende honorable*. Volgaarne vraag ik der *Boulangerie Française* verschooning voor die *vergissing*, die enkel is voortgesproten uit mijn overgroot vertrouwen in hare soliditeit, vooral daar zij eerst onlangs nieuw is opgebouwd, waardoor ik het wagen durfde te vooronderstellen, dat het Fantaisie brood ten minste *drie jaren* goed zou blijven, maar helaas!

Naauw zijn *drie weken* slechts voldongen,
Of 't oude lied wordt *reeds* gezongen:
„Ach, welk een brood!
„Wie toch helpt ons uit dien nood?"

Maar waar beklaagt gij u toch over, bons bourgeois de Batavia? Gij waart gewaarschuwd en men kon u daarom het bekende. „*Tu l'as voulu, Georges Dandin*"! van Molière toeroepen. Buitendien Leroux en Co. hebben u geen degelijk, maar slechts Fantaisie brood beloofd. Een toonkunstenaar haalt, fantaiserende, toonen uit zijn instrument, die het hem moeijelijk, zoo niet onmogelijk, vallen zal later weder voorttebrengen. En wilt gij nu, dat fantaiserende bakkers, die buitendien nog tot de, in alle opzigten meest fantaiserende, natie der wereld behooren, u alle dagen hetzelfde zullen geven? Dat ware te veel gevergd en is niet overeentebrengen met hun lust tot fantaisie. Uitwendig blijft het brood hetzelfde, doch met het inwendige fantaiseren Leroux en Co. zoo lang, tot dat zij in hun oog het toppunt van volmaking eens bakkers bereikt zullen hebben, en dan: „Braves gens de Batavia"! gare à votre bourse, peut être à votre santé, car alors vous saurez, combien ça vous coutera".

Voor de hand blijft er echter voor de klagers, die naar geen raad hebben willen luisteren, niets over, dan maar weer de beurs te openen, want Leroux en Co., moeten in hunne loffelijke pogingen ondersteund worden. „*Cinq dutes de plus* (ça fait trente cinq) et je vous assure, Messieurs! que vous aurez du bon pain, ...*pendant quinze jours ! ! !*
„Et après?
„*Cinq dutes de plus*"!

W. L. Ritter.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*	*Datum.*	*Naar*
Mei 23	Engelsch	George Rendalen	O Farley	Hongkong	23 April	Sydney
» 22	Nederlandsch	Marianne	W. Grönbeck	Amsterdam	10 Febr.	Batavia
» 24	Fransch	Ville de Paris	A. Marilet	Bordeaux	26 »	»
» —	Engelsch	Bace Harten	B. Cobben	Hongkong	29 April	Londen
» 25	Zweedsch	Frint	J. Eggverson	Soerabaija	15 Mei	Cowes over Batavia
» —	Nederlandsch	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Batavia	1 »	Amsterdam
» 26	»	Johanna en Louise	D. C. Popken	Padang	15 »	Batavia

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	bark	Constantia Elisabeth	Legel qq.		Haager en Schuurman.
„	„	Schoon Verbond	D. D. Borchers	Sam. en Soerabaija	„
„	„	Henriette	J. van Loenen	Amst. via Tjilatjap	„
„	„	Cornelia	J. H. Witt	Sam. en Soerabaija	„
„	„	Zeevaart*	H. G. Biesthorst.	Japan	„
„	schip	Johanna en Louisa.	C. J. Popken	Padang	„
„	bark	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann en co.
„	„	Maria Catharina	H. C. de Bos	Soerabaija	„
„	„	Marij en Hillegonda	T. Keus.	Nederland	J. Cezard en co.
„	„	Zuid Beveland	H. C. A. Boers	»	„
„	„	Columbine*	C. A. Malbranc	Sam. en Soerabaija	Schimmelpenninck en co.
„	„	Prins Hendrik	de Jong.		„
„	„	Stad Assen	H. J. Haverbult.	Samarang	„
„	„	Cornelis Anthonie.	D. R. Kleve		„
„	schoen.	Marianne.	Grönbeck		„
„	„	Ystroom	Hansen	Sam. en Soerabaija	B. van Leeuwen en co.
„	„	Elise Henriette	P. J. Deterding	» »	Paine Stricker en co.
„	schip	Johanna Maria	Overgaauw		van Ommeren Rueb en co.
„	bark	Cornelia*	G. de Vries		„
„	„	Nederwaard*	D. Kwakkelstein.		„
„	„	Padang	M. W. Zwart		Landberg Bezoet de Bie en co.
„	„	Akijab*	J J. Kleijn		C. Bahre en G. Kinder
„	„	Corn. Wern. Eduard*	Bakker	Nederland	B. Kopersmit en co.
„	„	Wilhelmina Lucia*	Poolman		„
„	„	A. R. Valck*	L. Slootweg v. Duijn	Padang	„
„	„	Bosphorus*	C. A. Kruisinga.		„
Nederl Ind.	„	Marianne Antoinette*	J. Winter.	Samarang	Buijs Jacobsen en co.
„ „	brik	Alrachmanie*	Hadjie Sedik	Soerabaija	„
„ „	bark	Berkat*	Sohot	Cheribon	„
„ „	„	Fathool Moebarak*	Kassan	Samarang	„
„ „	„	Molkoel Bahar*	Sech Bakreso	Soerabaija	„
„ „	„	Biema	Goestie Takar		„
„ „	„	Bintang Batawie	D. Cowan		„
„ „	„	Said Mashoor	Hadjie Achmat		B. J. Jacobs
„ „	brik	Marzoek* vr. Eng. brik Equator	Sech Oemar Bagoei	Cher. Sam. en Soer.	„
„ „	„	Henriette*	Chevallier		Maclaine Watson en co.
Engelsch.	„	Ravensworth*	Appleby.		Martin Dijce en co.
„	bark	Flora Mac Donald*		Singapore	„
„	„	Balnaguith*	Mc. Leod	Singapore	Maclaine Watson en co.
„	„	Tasmania	Erpenbeek		„
„	„	Hindostan	Le Boeuf		Hunter Houghton en co.
„	„	Wycliff	Gunton	Amoij via Singapore	Metzendorff Wilmans en co.
Brem.	bark	Joh. Lange*	Lamcke.		C. Bahre en G. Kinder
„	„	Orestes*	G. Gunther		„
„	schip	Telemach*	J. H. Schäffer		„
„	bark	Clara*	Hüncken		C. Bahre en G. Kinder
Zweedsch.	bark	Mauritius*	Regnier		Pitcairn Syme en co.
„	„	Eleonora*	Trijselius		Metzendorff Wilmans en co.
„	„	Eleonora*	Almfeldt	China	J. Cezard en co.
Fransch	„	Augustine*	Jallobert		„
„	„	Les Cezard*	Ros		C. Bahre en G. Kinder.
„	„	Ville de Paris.*	Marillet		Adam en co.
Amerik.	„	Storm Bird*.	Gerard		Paine Stricker en co.
„	„	Edward Koppisch.	Engelston		C. Bahre en G. Kinder.
Hamb.	brik	Carl von Gräfe*	J. H. Körner.		„
Deens.	schip	Hindostan*	Bendixen		„

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum		Vlag		Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei	26	N. I.	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang	25 Mei	Levert en co
»	—	Hanover	bark	Ferden	. . . . . .	Hongkong		Busing Schröder en co
»	27	Ned.	schoen.	Johanna en Louise	C. D. Popken	Padang	15 Mei	Haager en Schuurman
»	—	Fransch	schip	Ville de Paris	A. Marillet	Bordeaux	16 Febr.	C. Bahre en G. Kinder
»	—	Ned.	»	Europa	Tromp	Bantjar	20 Mei.	Reynst en Vinju
»	28	Amerik.	bark	Edward Koppisch	Engelston	Singapore	12 »	Paine Stricker en co
»	—	Eng.	brik	J. C. Ross	Ross	Cocos-Eiland.	18 »	Adam en co

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	27	N. I.	bark	Kim Tianghoat	Goeij Bengkiat	Samarang en Banj.
»	—	»	»	Alnoer	Sech Awab	Samarang
»	—	»	»	Cheribon Packet	Massingham	Cheribon
»	—	Zweed.	brik	Hindoo	J. N. Reindberg	Nederland
»	28	N. I.	bark	Adenan	Moh. Yassin	Sam. en Banjermassing
»	29	»	»	Jeannette	Visser	Samarang
»	—	Oost.	oorl.	Novara	komdt. Baron Pock	Manilla
»	—	N. I.	bark	Faid Alim	Sech Hoessin	Cheribon
»	—	„ „	brik	Fathool Main vr. Eng. brik Raoen	Sech Satrie	Soerabaija

Marktprijzen te Batavia
21 Mei 1858.

Koffij, Java *f* 23,— nomin; tot *f* 24,— op de kust aangeb. 500 picol werden @ *f* 27,— afgedaan.
——— Padang *f* 26,25 te Padang te leveren afgedaan.
Rijst, witte *f* 140,— per koyang (1ste kwal.) afgedaan
——— *f* 120,— à 125,— per koyang (2de kwaliteit) afgedaan
——— Carga « *f* 95,— à 100— met redelijke vraag voor China en Manilla.
Suiker, witte N°. 15 @ *f* 15,50 1000 pic. No. 11 *f* 12,30 afged.
Wisselkoers op Holl. 101 pCt. à pari. met zeer weinig trekkers.
» op Engeland 4 en 6 maanden zigt *f* 11,50 p. St. @ *f* 11.75.
Gouvernement geen papier.

Vrachten: Het Zweedsch schip *Eleonore* bevracht naar China @ 30 $ r. ℔ picol voor Rijst?

De vooruitzigten voor de vele disponible schepen blijven nog steeds uiterst ongunstig. Ter plaatse zoude men moeite hebben eene scheepslading te zamen te brengen, en is er slechts behoefte aan gelegenheid tot afscheep naar Holland van onbeduidende partijtjes Producten. Op de ongunstige tijdingen aangaande den stand der rijstmarkt in China, schijnt men niet genegen nieuwe ondernemingen vooreerst derwaarts te entameren, en werdt ook slechts een charter afgesloten.

Over het algemeen vertoont onze markt eene lustelooze stemming, die uiterst afsteekt bij het vorige Saisoen, doch evenwel zeer verklaarbaar is.

De Chinesche Markt.

HONGKONG, 5 Mei 1858.

Berigten van Shanghae tot den 26sten April, vermelden eene over het algemeen zeer lustelooze markt. De vrees, onder de Chinezen, dat de Graan-jonken, die gewoonlijk zeer vele vreemde goederen medebrengen, door eene blokkade te Tin Tsin aangehouden worden, is zeker de hoofdoorzaak van dit oponthoud in den invoerhandel; doch buitendien veroorzaakt de aanwezigheid van rebellen in de thee-districten ook groote hinderpalen in het vervoeren van goederen. Naar onze meening zal dit evenwel den aanvoer van Thee voor den afscheep niet beletten.

De Zijde-handel was levendig gebleven, en afdoeningen hadden op eene groote schaal plaats gevonden. Prijsen 20 @ 30 tails lager.

Wisselkoers ferm, zonder verbetering te ondergaan. Bankpapier 6/1. Goede credieten 6/2 en met Cognossement gewaarborgd papier 6/3. Op Bombay was de koers R. 292. Baar zonder verandering.

De handel in Thee zeer beperkt. De zwarte Theeën op prijs gehouden, De Amerikanen nog gretige koopers van Groene theeën.

Van Amoy hebben wij berigten tot den 28sten April, als wanneer daar een levendige vraag naar Katoenen-goederen bestond en eene algemeene verbetering werd opgemerkt.

In Canton was de handel, niettegenstaande de verontrustende berigten in onzen laatsten, levendig gebleven, en Katoenen-goederen en Long Ells waren onder anderen tegen verbeterde prijzen in goede vraag. Er is nog veel Thee verkocht, zoodat er weinig meer over blijft.

Oude Congo verkocht @ 14 en 18 tails; nieuwe tegen 21 @ 26 tails, grootendeels voor de Australische markt.

De hoedanigheid wordt zeer besproken, doch de lage prijs dezer theeën heeft den koopers nog eenig vertrouwen ingeboezemd. Er zijn, in de laatste veertien dagen, circa 18000 kisten gegeven theeën verkocht. Wij laten eenige afdoeningen van invoer-artikelen volgen:

Ruwe Shirtings 7¼ ℔ @ 7½ ℔, @ $ 2.15 @ $ 2.20. 8 @ 8¼ ℔ tegen $ 2.70 @ 2.80. 8¾ @ 9 ℔, $ 2.85 @ $ 2.95 9¼ @ 10 ℔, $ 3.10 @ 3.20. Omtrent 43000 stukken zijn tegen deze prijzen verkocht.

Gebleekte Shirtings. 54 @ 58 draads, $ 2.45 @ $ 2.60. 62 @ 66 draads, $ 2.85 @ $ 3.—. 68 @ 72 ds., $ 3.15 @ $ 3.30. Tegen deze noteringen zijn 10,000 stukken geplaatst.

IJzer. Spijkers do. $ 3.70 @ $ 4.—3000 pikols verkocht. Staafijzer, 1000 pikols tegen $ 3.— @ $ 3 50.

Lood. 4500 picols Engelsch lood zijn tegen $ 7.50 verkocht. Dit artikel is zeer gezocht en deze verkoop geforceerd. Uit Hongkong valt niets bijzonders mede te deelen. Koers als voorheen. Bankpapier 4 s. 8¾ d.

De koers op Indië 224. Zilver in staven 6½ percent premie.

Rijst verandert met het weder. Eene opvolging van drooge dagen heeft den prijs van Bengaalsche rijst tot $ 2.80 doen stijgen. Daarna zijn hevige regens gevallen, en de prijzen worden thans genoteerd: Java $ 2.30 @ $ 2.60. Siam $ 2.20 @ $ 2.25. Arracan $ 2.90 @ $ 2.95. Bengaalsche $ 2.50 @ $ 2.60.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 15 *tot en met den* 20 *Mei* 1858.

AANVOER.

Van Engeland per Eng. schip *Balnaguith*, gez. McLeod, agt. Martin Dyce en co.
20 bund. ijzer, 3391 stav. do, 100 tonn. ballast do, 25 coll. meubelen, 934 do. manufact. *Agenten.*
87 coll. manufact. *Maclaine Watson en co.*
12 coll. zeildoek, 96 do. manufact., 7 do. kazen, 32 do. garen, 26 do. zeildoek en zakken. *Adam en co.*
249 coll. manufact., 40 do. wijn. *Pitcairn Syme en co.*
48 coll. aardewerk. *Burt Myrtle en co.*
119 coll. manufact, 1 do. boeken. *Borneo Company Limited.*
57 coll. manufact. *Order.*
137 coll. diversen. *Voor Singapore.*

Van Samarang per Ned schip *Marianne Antoinette*, gez. Winter, agt. B. Kopersmit en co.
737 ps. balken, 200 do. doodkistplanken. *Agenten.*
30 kn vuurwerk. *Order.*

Van Nederland per Ned. schip *Zuid Beveland*, gez. Boers, agt. J. Cezard en co.
10 vs. zilv. specie. *N. H. M.*
291 coll. gouv. goederen, 8 do. touwwerk. *Gouvernement.*
2 ijzeren geldkisten, 60 kn. manufact. *Haager en Schuurman.*
1 kt. specie. *Schill.*
2 kn manufact. *Tölken Voget en co.*
3 ps. machinerien, 2 kn. klinknagels. *Tiedeman en van Kerchem.*
40 oxh. wijn. *L. Platon.*
9 bn. dekens. *Pitcairn Syme en co.*
94 coll. manufact. *B. van Leeuwen en co.*
3 kn. koffers. *Engelhard en co.*
1 kt. glaswerk. *Gebr. Roselje en co.*
7 kn. medicijnen enz. *Specht Gryp.*
8 kn. provisien. *Lonst.*
20 md. min. water. *Gezagvoerder.*
2 md. min. water, 10 bn. manufact, 140 vs. spijkers, 25 kn. bier, 83 do. wijn. 2 do azijn.

Van Samarang per N. I. bark *Alnoer*, gez. Sech Awab bin Awab Said.
84 pic. katjang. *Order.*
28 kn. cotonetten. *N. H. M.*
1 kt. modewaren. *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. rijstzakken. *Dümmler en co.*
1 kt. tongen, 1 sabel. *Sayers.*
12 rott. stoelen, 3 tromm. beschuit. *Plump en co.*
2 kn. batik goederen *Said Hoesin bin Segaf.*
7 kn. batik goederen. *Lim Djie.*
3 kn. batik goederen. *Koe Rongtjay.*
134 pic koffij. *Maclaine Watson en co.*

Van Singapore per Ned. schip *Bosphorus*, gez. Kruisinga, agt. B. Kopersmit en co.
120 pakk. paijongs, 50 bn. goeniezakken, 2 do. leder. *Joakim*,
383 pakk. paijongs. *Eng Sheng.*

Van China per Chin. Wangk. *Tjoan Soensin*, gez. Lim Tongtin.
80000 ps. aardewerk, 100 stell. stalen pannen. *Gezagvoerder.*

Van Nederland per Ned. schip *Byenkorf*, gez. Vogelenzang, agt. Landberg Bezoet de Bie en co.
10 vs. zilv. specie, 100 do. kop. munt. *N. H. M.*
100 led. leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
50 led. leggers. *J. Cezard en co*
17 led. leggers. *van der Burg Vriesendorp en co.*
50 led. leggers. *Order.*
1 kt. provisien, 20 vn. teer. . . . . . .
80 hammen, 7 kn. wijn. *Gezagvoerder.*

Van Hobart Town per Eng. bark *Tasmania*, gez. Lamke, agt. Maclaine Watson en co.
180 tonn. steenkolen. *Agenten.*

Van de Kaap de Goede Hoop per Ned. schip *Marsanne Catharine*, gez. de Ros, agt. E. Moormann en co.
10299 stav. ijzer, 1000 vs. staal, 1 zak sovereigns. *Agenten.*

Van de Lampongs per praauw per Tjemplong, gez. Moh. Juree.
5000 ps. rottingstokk., 10 pic. gomelastiek, 5 do. dammer. *Gezagvoerder.*

Van Nederland per Ned. schip *Nederwaard*, gez. Kwakkelstein, agt. van Ommeren Rueb en co.
300 vs. boter. . . . .
50 vs. boter, 80 oxh. wijn, 1 kt. modewaren. *J. Cezard en co.*
5 vn. koperdraad, 4 do. ijzerdraad, 4 do. kop. spijkers, 1 kt. zijdenstoffen, 20 bn. zakken. *Andreas en co*
6 coll. ijzerwerk, 2 do. blik en koperwerk, 4 kn. eau de cologne, 100 hammen, 61 coll. manufact., 18 do. rood garen, 40 bladen koper, 7 kn. koek en banket. *Agenten.*
14 kn. provisien, 18 st. vleesch. *S. B. van Kleeff en co.*
50 vn. koolteer. *Jacometti en co.*
1 kt. zeep, 3 do. politoer. *Louran en van Walcheren*
101 kn. wijn, 6 do. rood garen, 17 vn. mest, 66 roll. zeildoek, 325 ks. zeep. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
14 kn. provisien. *T. Crone van der Beek en co.*
2 kn. zijden goederen. *Pandel en Stiekaus.*
8 pakk. dekens. *E. Moormann en co.*
3 kn. . . . . 1 do. manufact., 12 do. zijde modewaren, kramerijen en glaswerk, 100 do. wijn, 7 vn. en 17 kn. glaswerk, kramerijen, modewaren, hoeden enz. *Gumprich en Strauss.*
7 kn. wijn, 1 do. vruchten, 3 do. kramerijen, 7 coll. manufact., 6 kn. glas, 6 keld. zuren, 10 ps. hammen, 9 tross. touw, 10 ps. vleesch, 20 ks. kaas, 10 roll. zeildoek, 24 vs. *Order.*
10 vn. en 49 kn. kramerijen enz., 12 kn. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
12 coll. manufact, 42 do. provisien, 1 do. aardewerk. *B. van Leeuwen en co.*
10 vs. zilv. munt, 100 do. kop. do, 25 kn. opium. *N. H. M.*
700 tonn. kruid, 35 bnskruid kleederen. *Gouvernement.*
21 coll. touwwerk. *Gezagvoerder.*
5 kn. diversen. *Major Matsen en co.*
3 kn. diversen. *Schmid.*
50 kn. bier, 35 do. koper, 4 coll. ijzerwerk, 1 rijtuig, 1 kt. papier, 10 do. koek en banket, 11 coll. manufact., 20 do. lijnwaden, 5 bn. drills. *Schimmelpenninck en co.*
300 keld. genever, 50 kn. cognac, 2 vn. kramerijen. *Tiedeman en van Kerchem.*

Van Liverpool per Ned. bark *Schoon Verbond*, gez. Borchers agt. Tolson Hunt en co.
1142 bund. ijzer, 1660 stav. do, 1390 platen do, 163 coll. coll. aardewerk, 54 do. manufact. *Agenten.*
1 vt. ijzerwerk, 97 coll. manufact., 300 comforen. *Burt Myrtle en co.*
83 coll. machinerien, 38 do. manufact *Pitcairn Syme en co.*
3004 ks. zeep, 69 coll. manufact *Morgan Melbourn en co.*
123 coll. manufact., 11 vn. ijzerwerk, 8 kettingen, 2 ankers, 4123 stav. ijzer, 840. bund. do. *Martin Dyce en co.*
5 coll. . . . . . 114 do. manufact. *Adam en co.*
250 vn. bier, 175 coll. manufact., 158 md. aardewerk, 98 coll. lampen en glaswerk, 1 kt. zadelwerk. *Pandel en Stiekaus.*
3 coll. . . . . . . *Gebr. Roselje en co.*
60 tonn. steenkolen, 13 coll. machinerien. *W. Cores de Vries.*
10 coll. . . . . . 40 kn. coralen. *Andreas en co.*
2 kn. kramerijen. *Hunter Houghton en co.*
85 coll. manufact. *B. van Leeuwen en co.*
36 coll. manufact. *J. F. van Leeuwen en co.*
10 coll. koopmanschapp. *Fraser Eaton en co.*
12 coll. machinerien. *Kingdom.*
15 kn. manufact., 83 coll. do, 108 do. ijzerwerk, 10 vn. do, 25 ankers, 16 kettingen, 2400 ks. zeep, 6 coll. koopmanschapp., 100 md. aardewerk.

UITVOER.

Naar China per Eng. bark *Kinaldie*, gez. Nolan, agt. Maclaine Watson en co.
200 pic. rotting *Agenten.*
14848 pic. rijst, 20 do. buffelhuiden, 1 do. vogelnestjes, 130 do. zwam. *Lim Atjiet.*
5 horologiën. *Tan Bonjok.*
100 catt. vogelnestjes, 1 pic. do. *Lay Tianje.*
2 pic. vogelnestjes. *T. Crone van der Beek en co.*
1100 ps. sp. matten. div. *Chinezen.*

Naar Nederland per Ned. bark *Tollens*, gez. van Rossen, agt. van Ommeren Rueb en co.
120 pic. rotting, 6130 do. koffij, 6002 do. suiker, 450 do. [illegible] *N. H. M.*
5 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
2 coll. Jap. goederen, 1 kt do, 1 coll. ananas op w[illegible] bl. koffij. *Agenten.*
4/m. man. sigaren. uit entrep. *Boudoin.*
8 tross. touw. *Aan boord gebleven lading.*

Naar Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Doggersbank*, gez. Kerkhoven, agt. Haager en Schuurman.
33 coll. machinerien. *Paine Stricker en co.*
142 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Boston via Padang per Zw. bark *Aurora*, gez. Holmgren, agt. Metzendorff Wilmans en co.
500 pic. rotting, 7 vn. brood, 1 zak do, 2 vn. spek. uit e[illegible] *E. Moormann en co*
12000 ps. goeniezakken. *Maclaine Watson en co.*

Naar Nederland via Tjilatjap per Ned. bark *Wilhelmina*, gez. Ihnen, agt. van Ommeren Rueb en co.
500 pic. tin, 100 do. rotting. *N. H. M.*

Voor Tjilatjap.
25000 ps zakken, 28 kn. madapoll., 3 do. rood katoe[illegible] bn. drills, 12 vn. koolteer. *N. H. M.*
2 kn. geneesmiddelen. *Gouvernement.*
3 kn. wijn, 6 fl. siropen, 6 do. likenren, 2 ks. champag[illegible] md. min. water. 2 vs. boter *van der Meulen en co.*
1 kt. provisien, 2 keld. genever, 2 vs. boter, 1 kt. wijn, [illegible] zeep. *Landberg Bezoet de Bie en co.*

Naar Soerabaija per N. I. bark *Java*, gez. Worthing[illegible] agt. Schimmelpenninck en co.
29 kn. manufact., 2 do. batik sarongs, 4 do. kain pa[illegible] do. doeken. *van Ommeren Rueb en co.*
10 kn. rood katoen, 2 do. sarongs, 500 ps. led. kelder[illegible] entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
15 kn. batik goederen, 1 do. monsters. uit entrep. *B. van [illegible] wen en co.*
10 kn. garen, 10 do. madapoll., 4 do. manufact. uit e[illegible] *Busing Schröder en co*
33 vn. spijkers. *Hunter Houghton en co.*
84 led. leggers. *Adam en co.*
40 ks. gember, 1 do. medicijnen, 4 do. glazen, 21 v[illegible] *Joseph.*
559 bund. hoepel ijzer. *Martin Dyce en co.*
100 ks. cognac. *T. Crone van der Beek en co.*
1 kt. jaconets, 2 coll. droogerijen, 1 bl. halflaken, 8 do[illegible] dangs, 9/m. sigaren, 5 kn. gedr. katoen, 1 do. doeken[illegible] cambrics, 58 do. cognac. uit entrep *E. Moormann en co*
2 doz. stoelen, 2 tafels, 2 banken, 1 schutsels *Munder.*
3 kn. rijtuigbeh, 2 wagens, 2 kn. diversen *Zakura en A[illegible]*
6 kn. rozenwater, 4 bn. comijnzaad, 300 pakk. dadels, [illegible] rozijnen. *Macartick.*
80 led. leggers, 1 weegtoestel. *Agenten.*
5 ks. brandy, 33 do. madera, 50 md. do, 1 blik gelakt [illegible] *van der Meulen en co.*
2 rijtuigen *Oudart.*
29 md. min. water, 4 kn vruchten, 180 pic. rood ijzer[illegible] zakk. tarwe. *Arathoon.*
50 vn. brood, 113 vs. spijkers, 20 ankers, 46 vn. meel. [illegible] *en co.*

Naar Singapore per N. I. bark *Ararat*, gez. van Wijngaarden.
1 kt. gutta percha schoenen, 11 do. eau de cologne, [illegible] glaswerk, 4 do. [illegible]
100 tobb. staal, 3 kn. papier. uit entrep. *E Moormann [illegible]*
30 pd. cochenille, 1 pak tapijten, 1 kt. Jap. goederen. *Joak.m.*
4 ps. kazen, 496 pic. rotting. *Gaspars en co.*

Naar Soerabaija en Banjermassing per N. I. bark *Salma Banjermasi*, gez. Abdul Latip.
1680 ps. mal. matten. *Aan boord gebleven lading.*
6 kn. zijdenstoffen, 15 pic. ghie. uit entrep. *Sech Moh. [illegible] dies.*
400 kn. cognac, 45 do. siropen, 10 do. absijnth, 20 do. o[illegible] 3 do. wijn, 2 do. glaswerk, 36 do. champagne. *L. Pl[illegible]*
1 bl. drills, 20 ks. zeep, 40 pic. zink. *Buys Jacobsen en [illegible]*
2 kn. wit katoen, 5 do. batik goederen. *Tan Engbouw.*
5 kn. zijdenstoffen, 1 do. Chin. kasten, 1 do. serie do[illegible] do. schoenen, 1 do. diversen, 4 do. medicijnen. *Adam [illegible]*
8 krandj. aardewerk. *van Slooten Morgan en co.*
59 vn. spijkers. *Arnold en Zn.*
89 kn. siropen. *Leroux en co.*

Voor Banjermassing.
19 corg. kain pandj., 25 fl. kaijoe poetie olie, 10 p[illegible] doosen. *Gezagvoerder.*

Naar Cheribon, Tagal en Pecalongan per N. I. bark *Almansoor*, gez. Oesman bin Alie Takier.
15 kn. madapoll. *Sech Awab Jawas.*
3 ijzeren planten. *Martin Dyce en co.*
2 kn. chitzen, 1 do. slendangs, 13 do. lijnwaden. *Sech [illegible] Basendiet.*
35 kn. katoen. *Sech Awab bin Soenkar.*
2 kn. chitzen. *Said Alowie Atas.*
50 zakk. meel, 2 kn. man. sigaren, 1 matras, 1 [illegible] pic. klapp. olie. *Abeelen Dennison en co.*
6 kn. kruid. *Tolson Hunt en co.*
4 kn. gedr. katoen. *Bond.*
7 kn. chitzen, 2 do. madapoll. *Sech Aboebakar Assebedie.*
25 ks. cognac, 50 pic. ijzer, 1 kt. diversen. *C. Bahre [illegible] Kinder.*
1 kt. cambrics. *E. Moormann en co.*
42 led. leggers. *O. I. M. v. Adm. en L.*
1 kt. porcelein en kramerijen. *B. Kopersmit en co.*
1 kt. laken, 10 do. olijfolie, 6 do. bourgogne, 1 do. w[illegible] do. hoeden, 1 do. glaswerk. *B. van Leeuwen en co.*

Naar Pecalongan per Ned. bark *den Elshout*, gez. Bonjer, agt. van Ommeren Rueb en co.
1 wagen, 7 ijzeren emmers, 1 kt. malaga wijn, 1 do. [illegible] *Agenten.*
1 kt. geneesmiddelen. *Gouvernement.*

Aangekomen Passagiers te Bata[via]

van den 26 tot en met den 28 Mei 1858.

Met het Ned. Ind. stooms. Samarang Packet, kapt. J. F. [illegible] de hh. Wermuth en Moliere, de luit. Mohr benevens Z[illegible] pen en bannelingen van Samarang.

Met de Ned. schoener Johanna en Louisa, kapt. C. D. [illegible] Mejufvr. J. E. Popken van Padang.

Met het Amer. schip Eduard Koppisch, kapt. Engelston, [illegible] Peckur, Coffan, Tanguar en Chungelico van Singapore.

Vertrokken Passagiers van Batav[ia]

van den 26 tot en met den 28 Mei 1858.

Met de Ned. Ind. bark Adenan, kapt. Hadjie Mohamm[illegible] de zeevarende S. Jonas naar Samarang en Banjermassin[g].

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.